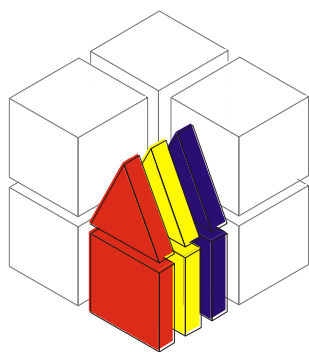

2013

Módosítva: 2018. december

Pedagógiai program

Budapesti Komplex
Szakképzési Centrum
Ybl Miklós Építőipari
Szakgimnáziuma és
Szakközépiskolája
1149 Budapest
Várna u. 21/B

Tartalom

1. Az iskola nevelési programja.....	3
1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai ...	3
1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	5
1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	7
1.4 A közösségfejlesztéssel, az együttműködéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	9
1.5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	12
1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	14
1.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje	19
1.8 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel.....	20
1.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	22
1.10 A tanulók felvételének, átvételének helyi szabályai	29
2. Az iskola helyi tanterve.....	31
2.1 A választott kerettanterv megnevezése	31
2.2 A választott kerettanterv feletti óraszám	36
2.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	39
2.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	40
2.5 Mindennapos testnevelés	41
2.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai.....	42
2.7 Az érettségi vizsgára történő felkészítés, tantárgyválasztás	42
2.8 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	45
2.9 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái.....	46
2.10 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	55
2.11 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	55
2.12 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei.....	57
2.13 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	59
3. Az iskola szakmai programja	62
3.1 A szakmai kerettantervek jegyzéke	62
3.2 Óratervek szakképesítésenként.....	64
3.3 Az előzetes tanulmányok és képesítések beszámításának lehetősége	65
3.4 Az évfolyam megismétlésének kötelezettsége alóli mentesítés lehetősége a tanuló gyakorlati mulasztása esetén.....	65
4. A pedagógiai program elfogadására és jóváhagyására vonatkozó záradékok	66
Mellékletek.....	68
1. sz. melléklet: A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja.....	68

1. Az iskola nevelési programja

*„A tanár híddá feszül s biztatja tanítványait,
keljenek át rajta; majd miután megkönnyítette
számukra az átjutást, boldogan összeroskad,
arra buzdítva őket, hogy maguk építsenek hidakat.”
(Nikosz Kazantzakis)*

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A Budapesti Komplex Szakképzési Centrum Ybl Miklós Építőipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája nevelőtestülete pedagógiai alapelvei, nevelési koncepciója meghatározása során elfogadja, és kiinduló pontnak tekinti az alábbi két meghatározást, melyek szinte kivétel nélkül köthetők a nevelésről megfogalmazott különféle tudományos és hétköznapi elgondolásokhoz, magyarázatokhoz:

*„A **nevelés** az a tevékenység, amellyel valakik (alapesetben: a felnőttek) úgy kívánnak hatni másokra (alapesetben a felnővekvőkre), hogy azok optimálisan fejlődjenek, megerősödjenek abban, amit a nevelőik kívánatosnak tartanak, és maradandóan változzanak meg mindabban, ami a nevelőik szerint nem kívánatos”. (Zrinszky László)*

*„A **nevelés** lényege az értékközvetítés vagy értékteremtés.” (Bábosik István)*

A nevelés alapvető szerepet tölt be az általunk hatékonynak vélt szakképző iskola tevékenységében. Osztjuk azt a szakmai vélekedést, mely szerint a legfőbb pedagógiai, nevelési érték az egyén **konstruktív életvezetése**, mely szociálisan értékes, de egyénileg is eredményes. Az ilyen életvezetés megfelel az értékekkel kapcsolatban megfogalmazható kettős kritériumnak, amennyiben egyrészt közösségfejlesztő jellegű, de az egyén fejlődését is elősegíti, vagyis önfejlesztő és nem önromboló jellegű. Úgy gondoljuk, hogy a *pedagógiai tevékenység által kialakított konstruktív életvezetés* az egyik legfontosabb emberi érték, mely magában foglalja az általunk fontosnak és átadandónak tekintett értékkomponenseket.

A destrukció, a destruktív életvezetés tragédia az egyén, a család, a társadalom számára, ezért pedagógiai küldetésnek tekintjük, hogy tanulóinkban az iskolai nevelés során kialakítsuk azt a konstruktív magatartás- és tevékenységrepertoárt, mely elősegítheti konstruktív életvezetésük megalapozását, és leépítsük azokat a tényezőket, melyek destruktív életvezetés kialakulásához vezethetnek.

Az alábbi – az *erkölcsi nevelés* feladatkörébe sorolható - *közösségfejlesztő*, vagyis *morális* magatartás- és tevékenységformák kialakítására azért törekszünk, mert nélkülük a társadalom, a nemzet vagy más emberi közösségek sem fejlődhetnek, sőt hiányuk zavart okoz a közösségek életében:

- a szellemi, fizikai vagy közéleti munka;
- az értékóvó magatartás, vagyis a közösség szellemi, kulturális és természeti értékeinek védelme, óvása;
- a segítőkészség vagy karitativitás;
- a fegyelmezettség.

Egyoldalú lenne a nevelés, ha csupán a közösségfejlesztő magatartás- és tevékenységformák megerősítése lenne célunk, ezért elengedhetetlen az *önfejlesztő* magatartás- és tevékenységformák kialakítása is. Ezek megerősítése is fontos nevelési feladatunk, hiszen a konstruktív életvezetés fogalmába az egyéni eredményesség, a folyamatos fejlődés is beletartozik. Az önfejlesztő magatartás- és tevékenységformák, melyek az *értelmi nevelés*, az *esztétikai nevelés*, illetve az *egészséges életmódra* nevelés feladatkörébe tartoznak:

- intellektuális-művelődési tevékenység;
- esztétikai tevékenység;
- az egészséges életmód normáit követő magatartás.

A fenti listák nevelési célkitűzéseink alapvető, elengedhetetlen pillérei. Ezek mellett további fontos, a Nat nevelési célkitűzéseit, az iskola hagyományait, értékrendjét, sajátos tanulói összetételét is figyelembe vevő nevelési célkitűzéseink:

- Általánosan művelt, szakmájuk folytatásához, illetve felsőfokú oktatási intézményekben való továbbtanuláshoz megfelelő ismeretekkel rendelkező, a családi és társadalmi életre felkészült diákok hagyják el intézményünket szakmai és érettségi vizsgájuk sikeres letétele után
- Tanulóink legyenek toleránsak, nyitottak a világra, tudjanak alkalmazkodni a gyorsan változó körülményekhez, értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét, alakuljon ki bennük a médiatudatosság
- Alakuljon ki tanulóinkban a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, az európaiság tudata
- Váljon belső szükségletté a cselekvő állampolgári magatartás, a törvények tisztelete, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, méltányosság
- Legyen érték a testi és lelki egészség és a környezettudatosság
- Tanulóinkat jellemezze sokoldalú műveltség és magas szintű szakmai tudás
- Legyenek kreatívak, kötelességtudóak és együttműködőek
- Legyen meg bennük az önismeret igénye, legyenek képesek értelmes, életalakító célt találni
- Legyen erős bennük a felelősségérzet és a munkafegyelem
- El akarjuk érni, hogy diákjaink emberségesek, kulturáltak, udvariasak, őszinték, becsületesek és segítőkészek legyenek.

Feladatunknak tekintjük többek között, hogy

- esélyegyenlőség biztosítsunk, diszkriminációmentes környezetet alakítsunk ki a különböző hátrányokkal érkező tanulók számára,
- értékként kezeljük a személyiségből fakadó egyediséget, tiszteletben tartjuk az egyéni törekvéseket, fejlesztjük a fiatalok önállóságát, önbizalmát,
- felkészítsük tanulóinkat a harmonikus családi életre, a testi és lelki egyensúly megteremtésére,
- felkészítsük tanulóinkat a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására,
- a tananyag elsajátítása mellett erősítsük a fiatalok tanulási és kommunikációs kedvét, készségét, csökkentsük a már kialakult szorongást, a sorozatos kudarcok szülte, tanulással kapcsolatos gátaikat, felkészítsük őket az élethosszig tartó tanulásra,
- átfogó képet nyújtunk a munka világáról,
- megismertessük a tanulókkal saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén,
- kihasználjuk a fizikai munkában és a sporttevékenységben rejlő nevelési lehetőségeket, melyek ebben az iskolatípusban különösen hatékonyak lehetnek,
- korszerű tanítási módszerekkel, tanulásszervezési formákkal segítsük megszerezni az alkalmazható tudást, felkeltsük az önálló tudásszerzés igényét. Alapvető értéknek tartjuk a tanulást és a munkát, valamint a következetesség elvének érvényesítését.

Tudományosan is megalapozott tény, hogy a direkt nevelési módszerek alkalmazása – melynek feltétele, hogy a gyermek elfogadja a felnőtt tekintélyi személyt – csak mintegy 10-12 éves korig hatékony. A középiskolás korosztály esetében szükséges, hogy az életkor előrehaladásával fokozatosan az indirekt nevelési módszereket helyezzük előtérbe. Az indirekt nevelés során a nevelő hatásokat elsősorban a feladatokon és a kortársi interakciókon keresztül közvetíthetjük. Ez a tény - a szociális kompetenciák fejlesztésének igénye mellett - ugyancsak alátámasztja, hogy a korábbiaknál sokkal nagyobb mértékben törekszünk a tanulók tevékenységét és a kooperativitást igénylő tanulásszervezés megvalósítására, valamint arra, hogy az iskolai életben a tanítási órákon kívül is biztosítsunk széles tevékenységi repertoárt a tanulóink számára.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A nevelés során célunk az autonóm szabályozású, társadalmilag értékes és az egyén szempontjából is eredményes magatartás- és tevékenységformák kialakítása, természetesen az ettől elválaszthatatlan, a szabályozást ellátó személyiségbeli feltételrendszer megteremtésével együtt. Tehát a nevelési folyamatban a magatartás- és tevékenységformálás a **személyiségfejlesztéssel** egységben történik.

A pszichológia, a neveléstudomány számos személyiségelméletet fogalmaz meg. Ezek alapján arra a következtetésre juthatunk, hogy az egyén aktivitását a személyiség egymással szoros kölcsönhatásban álló két fő funkcionális komponense szabályozza:

- A kognitív, azaz *szervező-végrehajtó sajátosságcsoport*, mely lényegében az *ismeretekből, jártasságokból, készségekből, képességekből* épül fel, és fejlesztése oktatási-képzési cél.
- Az *ösztönző-reguláló sajátosságcsoport*, mely magában foglalja a motivációs-szükségleti tényezőket, azaz a jellemet felépítő személyiségkomponenseket, a *szokást, a példakép-et-eszményképet* és a *meggyőződést*. Ezek fejlesztése nevelési cél.

Iskolánk pedagógiai gyakorlatában a nevelési célkitűzéseket preferáló olyan nevelésközpontú szemléletmód erősítése a cél, amelynek alapján a pedagógiai eszközrendszer döntő hányada nem pusztán az ismeretközvetítés, hanem ezen túl a személyiség komplex és valóban mindenoldalú fejlesztése érdekében, az ösztönző-reguláló, valamint a végrehajtó személyiségkomponensek fejlesztését egyaránt megvalósítja.

Legfontosabb feladatok:

- A konstruktív életvezetés képességének kialakítása, fejlesztése
- Az eredményes életvezetéshez szükséges készségek, képességek kialakítása
- A közösségfejlesztő magatartás- és tevékenységrepertoár ösztönzése, ezzel párhuzamosan a destruktív megnyilvánulások leépítése
 - szellemi-, fizikai-, közéleti munka
 - a tanulók permanens ellátása felelős feladatokkal, a munka fontosságának tudatosítása, a destruktivitást előidéző tétlenség kiküszöbölése
 - segítőkészség (karitativitás)
 - a kölcsönös segítségadást lehetővé tevő szituációk létrehozása (pl.: csoport- vagy páros munka az oktatási folyamatban, csoportos játékok, önkormányzati tevékenység)
 - értékóvó magatartás
 - lehetőség biztosítása az intellektuális vagy manuális jellegű alkotó tevékenységre, mely értékteremtésre orientál
 - fegyelmezettség
 - a tanulók folyamatos tevékenykedtetésével a tétlenség, mint a fegyelmezetlenség, a destruktivitás előidézőjének kiküszöbölése
- Az önfejlesztő magatartás- és tevékenységrepertoár ösztönzése, ezzel párhuzamosan a destruktív megnyilvánulások leépítése
 - intellektuális-művelődési tevékenység
 - a tanulással kapcsolatos pozitív viszonyulás kialakítása, a pedagógusok részéről történő segítségadás, és gyakori sikervisszajelzés alkalmazásával
 - esztétikai tevékenység

- a tanulók orientálása a személyi esztétikum megteremtésére és fenntartására
- a tanulók tapasztalatokhoz juttatása a környezetük esztétikumának megteremtésben, fenntartásában
- az egészséges életmód normáit követő magatartás
 - a teljesítőképességhez igazodó, a játékszükségletet, a változatosság iránti szükségletet érvényesíteni engedő mozgásos programok biztosítása
 - a higiéniai szabályokat követő magatartás ösztönzése, tárgyi feltételeinek biztosítása
- A tanulók jellemének fejlesztése az életkor, az értelmi fejlettség és a környezet, mint a jellemfejlődést befolyásoló tényezők figyelembevételével
- A „fiatal felnőtt” korosztályhoz tartozó tanulók esetében az erkölcsi és kulturális nevelés keretein túl a személyes, szociális és szakmai kompetenciák fejlesztése, az értékválasztás belső megalapozottságának erősítése, felkészítés a munkaerőpiacra történő kilépésre, az anyagi önállóságra, a családban betöltött szerep megváltozására (felelősségre a szülőkkel szemben, stabil partnerkapcsolat kialakítására).

1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

1.3.1 Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg.

Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- A tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
- Tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód megvalósítását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
- A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb témákkal:
 - önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
 - az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
 - a szenvedélybetegségek elkerülése
 - a szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS megelőzése
 - a betegség és a gyógyulást segítő magatartás

- a testi higiénia
 - a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés, foglalkozási ártalmak)
 - a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
 - a testedzés, a mozgás, a helyes testtartás fontossága.
- Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásának feladata.
- Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
- a mindennapos testedzés lehetőségének biztosítása (testnevelés órák, iskolai diáksport egyesület foglalkozásai, tömegsport foglalkozások)
 - a helyi tantervben szereplő tantárgyi tartalmak feldolgozása
 - az osztályfőnöki órákon történő témafeldolgozások
 - az évente sorra kerülő egészségnap rendezvényei
 - az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele
 - évente egy alkalommal az egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;
 - a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében. (A tanulónak évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton kell részt venniük.)
- Minden évben az adott tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott mérési időszakban megtörténik a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérése (NET-FIT), melynek célja a tanulók egészsége megőrzésének, javításának, fenntartásának előmozdítása, és egészségi állapotuk nyomon követése a fizikai fittségi szintjük feltárásával. A tanulók fizikai állapotának mérése az iskola valamennyi közismereti képzésben, nappali rendszerű munkarendben nevelt-oktatott tanulója kiterjed, kivéve a felnőttoktatásban tanulókat

1.3.2 Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása

Az **elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása** elsősorban a szakmai elméleti, a szakmai gyakorlati és az osztályfőnöki órák keretei között valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja, hogy a tanulók:

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- ismerjék a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegélynyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a korszerű ismeretek és az azok alkalmazásához szükséges készségek és jártasságok kialakítása a tanulóknál, az elsősegélynyújtási alapismeretek területén;
- a pedagógusok felkészítése az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretek átadására;
- szakemberek bevonása az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai feladatok megvalósításába

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőbe;
- támogatjuk a pedagógusok részvételét elsősegélynyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen;
- az osztályfőnöki órák tematikájába beépülő témák:
 - a. teendők közlekedési baleset esetén, a segítségnyújtás
 - b. a mentőszolgálat felépítése és működése a mentők hívásának helyes módja
 - c. az iskolai egészségügyi szolgálat segítségének igénybevétele évente egy osztályfőnöki óra megtartásához.
- a szakmai programban szereplő, az elsősegélynyújtással kapcsolatos alapismeretek elsajátítását segítő tananyag modulok, tananyag elemek:
 - valamennyi szakma szakmai kerettantervében megtalálható 10101-12 számú „Építőipari közös tevékenység” megnevezésű szakmai követelménymodul „Építőipari alapismeretek” tantárgya

1.4 A közösségfejlesztéssel, az együttműködéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Fontos elvárása a társadalomnak, hogy az intézményes nevelés során felkészítsük a felnövő generációt a sikeres társadalmi integrációra, biztosítsuk a szociális kompetenciák fejlesztését. Ebből kiindulva azt mondhatjuk, hogy a nevelés keretében a legfőbb célkitűzés a közösségfejlesztő (morális) magatartás és tevékenység szükségleteinek kialakítása a személyiségben.

A közösségfejlesztő (morális) magatartás és tevékenység szükségletrendszerét az alábbi szükségletek együttese alkotja:

- a szellemi, fizikai és közéleti munka szükséglete
- a közösség szellemi, kulturális és természeti értékeinek védelmére, óvására irányuló szükséglet,
- a segítségnyújtás, a karitativitás szükséglete,
- a toleráns magatartás szükséglete,
- a fegyelmezett magatartás szükséglete.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai tevékenység fontosságát alátámasztó másik szempont, hogy a középiskolás korosztály esetében kívánatosnak ítéljük az indirekt nevelési módszerek egyre nagyobb mértékű alkalmazását. Ebben az esetben a nevelő hatások forrásai a feladatok mellett a kortárs interakciók, közösségi lét. Elengedhetetlen tehát, hogy kialakuljanak az ezt a fontos funkciót betöltő iskolai közösségek.

A közösségfejlesztés során megjelölt feladatok megvalósításakor figyelembe kell venni a tanulók személyiségének sajátosságait, egyéni képességeit, beállítódásukat. A különböző területek sajátos foglalkoztatási formát követelnek, mások a feladataik, de abban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak a tanulók közösségi magatartásának kialakításához, a közösségi szokások, normák elfogadásához, a harmonikus emberi kapcsolatok megteremtéséhez. A diákok mindennapjaik egyharmadát több éven keresztül az iskolában, az osztályban töltik, ezért nem mindegy, hogy milyen az a közeg és mennyire képes közvetíteni a nevelő hatásokat. Az osztály arculata főként az iskola hatására alakul ki, de a közösségfejlesztésben a pedagógusok – kiemelten az osztályfőnök – szerepe a legmeghatározóbb. Ezzel együtt azonban az iskola valamennyi dolgozójának példaként kell állnia megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolatával a tanulók előtt.

A közösségfejlesztés, együttműködés legfontosabb iskolai szinterei:

- a tanítási órák,
- a tanórán kívüli foglalkozások, rendezvények,
- a diákönkormányzat,
- a szabadidős tevékenységek.

1.4.1 A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:

- a tanulói interakciókat lehetővé tevő óraszervezés (csoportmunka, páros munka)
- a tanulók együttműködését igénylő módszerek alkalmazása (projekt módszer, kooperatív tanulási módszerek)
- a tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel, a munkaerő kölcs erősítésével
- a tanulók kezdeményezésének és közvetlen tapasztalatszerzésének segítése
- a szociális kulcskompetenciák (proszociális, kommunikatív, együttélési, érdekérvényesítő) tudatos, tervezett fejlesztése
- a közösségi cselekvések kialakításának segítése (példamutatással)
- összefüggő részfeladatok egyéni megoldása és csoportos értékelése

1.4.2 A tanórán kívüli foglalkozások, rendezvények, szabadidős tevékenységek közösségfejlesztő feladatai:

- a tanulói interakciókat lehetővé tevő és igénylő, széleskörű tevékenységrepertoár biztosítása, mely minden tanuló számára biztosítja a nevelő hatások érvényesülését, a spontán kirekesztődés megakadályozását
- változatos és sokoldalú foglalkozások szervezése (szakkörök, diákkörök sportfoglalkozások, versenyek, kiállítások, bemutatók), amelyek hozzájárulnak a közösségi magatartás erősítéséhez

- a tanulók megismertetése a társas együttélés alapvető szabályaival, melyek fontosak egy jól működő közösség kialakításához
- közösen megtervezett programok létrehozása, amely erősíti a közösséghez való tartozás érzését
- annak tudatosítása a tanulóknál, hogy az egyén céljainak eléréséhez gyakran elengedhetetlen az alkotó közösséghez való tartozás
- hagyományok ápolásával, ünnepi rendezvényekkel erősítjük a közösséghez tartozás érzését. Legfontosabb ünnepségeink, rendezvényeink:
 - ünnepélyes tanévnyitó (a rendezvény felelőse a 11. évfolyam)
 - október 6. (a rendezvény felelőse a 10. évfolyam)
 - október 23. (a rendezvény felelőse a humán tárgyak munkaközössége)
 - szalagavató (a rendezvény felelőse a ballagó évfolyam)
 - karácsonyi ünnepség (a rendezvény felelőse a 9. évfolyam)
 - március 15. (a rendezvény felelőse a humán tárgyak munkaközössége)
 - ballagás (a rendezvény felelőse a ballagató évfolyam)
 - tanévzáró
 - DÖK-nap
 - egészségnap
 - iskolai bajnokságok különböző sportágakban
 - közösségépítő osztálykirándulások
 - színház-, mozi- és múzeumlátogatások
 - egyéb kulturális programokon, pályázatokon történő részvétel
- a hagyományok megtartásával együtt az iskola jelenét és jövőjét úgy kívánjuk alakítani, hogy diákok és tanárok jól érezzék magukat és közös munkával megvalósuljanak nevelési, tanulási, képzési céljaink.

1.4.3 A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

A diákönkormányzat érdekérvényesítő funkciója mellett hangsúlyozott szerepet kap az öntevékenységre, önszerveződésre, demokráciára, közéletiségre történő nevelés is. A diákönkormányzati munka egyaránt szolgálhatja a szociális kompetenciák és az iskola közösségeinek fejlesztését is.

Legfontosabb közösségfejlesztési feladatai:

- olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak,
- a kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkák, közösségépítő tevékenységek fejlesztése,
- a régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése,
- olyan tevékenységek szervezése, amelyek értéket teremtenek, és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség is,
- a közösség iránti felelősségérzet, felelősségtudat kialakítása, fejlesztése,

- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése,
- a diákok olyan közösségé alakítása, fejlesztése, amely büszke saját sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

1.5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. Legfontosabb feladataikat, tevékenységeiket az alábbiakban határozzuk meg:

A pedagógus legfontosabb feladata:

Tanulói személyiségének, képességeinek, tárgyi tudásának folyamatos fejlesztése, tanítványainak a tanulmányokat záró vizsgára való sikeres felkészítése.

A pedagógus felelősséggel és önállóan, a tanulók nevelése és oktatása érdekében végzi munkáját. Munkaköri kötelezettségeinek tartalmát és kereteit a Köznevelési Törvény, az iskola Pedagógiai Programja, Szervezeti és Működési Szabályzata, a Házi rend, az iskolai munkaterv, a nevelőtestület határozatai, továbbá az igazgató, illetőleg a felettes szerveknek az igazgató útján adott útmutatásai alkotják. Nevelő, oktató munkáját egységes elvek alapján, módszereinek szabad megválasztásával végzi.

A pedagógus főbb tevékenységei:

- a tanítási órákra való felkészülés, az órák, gyakorlati foglalkozások megtartása
- az iskola és a munkaközösség munkatervében rögzített szakmai és pedagógiai feladatok előkészítése és végrehajtása,
- szakmai munkájának megtervezése, tanmenet készítése a helyi tanterv alapján
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- ügyelet ellátása, a tanulók felügyelete óráközi szünetekben,

- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

A pedagógusok között megkülönböztetett szerep az osztályfőnöké, aki így válik az egy osztályban tanító pedagógusok közösségének vezetőjévé. Alapfeladata a nevelési folyamat összehangolása az osztályban.

Elsősorban az osztályfőnökök közvetítik a diákok számára az iskolai elvárásokat, normákat, értékeket, emellett az osztályfőnök képes figyelni minden diákra, ő tudja az egész iskolai létet humanizálni.

Az osztályfőnök csoportok határán áll, ezek a csoportok a következők:

- diákok csoportja
- osztályban tanító tanárok
- nevelőtestület
- szülők csoportja

Az osztályfőnöknek ahhoz, hogy helyét megállja, értenie kell a csoportdinamikához. Tájékozódnia kell diákjai iskolán kívüli rendszeres tevékenységeiről és azokban elért eredményeiről is. Az osztályfőnöki órákat az iskolában elfogadott tanmenet szerint használja fel pedagógiai céljai megvalósítására. Elsősorban az osztályban lezajló folyamatok irányításával, a csoportmorál, csoportnorma kialakításával érhet el jelentős eredményeket.

Iskolánkban a tanulók heterogén összetétele megnehezíti az osztályfőnökök munkáját, de annál fontosabb ez a tevékenység, minél nehezebb. Egyre több a megkülönböztetett figyelmet igénylő tanuló és család, és sok esetben kicsi az együttműködési hajlam, szándék és igény a diákokban. Ezért annál nehezebb az osztályfőnök munkája, minél inkább szükség van rá.

Az osztályfőnök főbb tevékenységei:

- az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire,
- együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását,

- segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját, kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével,
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét,
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti,
- kapcsolatot tart a szülőkkel, szülői értekezletet, fogadóórát tart,
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok, törzslapok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása,
- segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát,
- kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelőseivel, az iskolaorvossal, a pszichológussal és a fejlesztő pedagógussal,
- tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében,
- javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére,
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását,
- megtartja az osztályfőnöki órákat, osztálykirándulásokat, közös programokat szervez.
- rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás. Törekszünk különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazására a tanítási folyamatban, valamint adaptív iskolai környezet biztosítására az integrált nevelés és fejlesztés megvalósulásához.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4.§-a szerint kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő tanuló
 - aa) sajátos nevelési igényű tanuló
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló
 - ac) kiemelten tehetséges tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló.

A különleges bánásmódot igénylő tanulókkal kapcsolatos általános feladatok:

- szakmai együttműködés, kapcsolattartás a szakértői bizottságokkal, nevelési tanácsadókkal, pedagógiai szakszolgálatokkal

- tanév eleji és közbeni szűrés, felmérés (osztályfőnök, pedagógusok bevonásával)
- szakértői- és szakvélemények elemzése
- pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozások iskolán belüli megszervezése a törvényben meghatározott időkeret felhasználásával, az iskola gyógypedagógusa által
- a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, tanácsadás, visszajelzések kérése a tanuló fejlődéséről, állapotáról
- szakmai dokumentáció vezetése (forgalmi napló, külvélek, egyéni fejlődési lapok, egyéni fejlesztési tervek)
- utazó szurdopedagógus munkájának előkészítése, folyamatos segítése
- fejlesztő foglalkoztatás megszervezése az iskolai fejlesztő pedagógus által
- szakmai tanácsadás, konzultáció lehetőségének biztosítása elsősorban az érintett pedagógusok, továbbá a teljes nevelőtestület részére
- a szakértői és szakvéleménnyel rendelkező tanulók felülvizsgálatában való hatékony közreműködés

A különleges bánásmódot igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység elsődleges résztvevői és szerepkörük:

- osztályfőnök: szerepe kiemelt jelentőségű az újonnan érkező tanulók problémáinak felismerésében, szűrésében és kezelésében. A sikeres integráció megvalósításának kulcsszereplője, s nélkülözhetetlen a problémák hátterében álló okok (szociokulturális, anyagi) feltárásában.
- a tanulót tanító pedagógusok és attitűdjük: a nevelőtestület szemléletformálásával célunk az iskolai kudarcélmények csökkentése, a tanuló beilleszkedésének, társas kapcsolatai fejlődésének elősegítése, és sikerélményekhez juttatás
- a tanulóval foglalkozó, iskolán belüli szakemberek: gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős
- iskolapszichológus: pszichés megsegítés, szaktanácsadás, prevenciós munka
- iskolán kívüli egyéb szakemberek, intézmények: komplex diagnosztizálás, team munka, kölcsönös szaktanácsadás
- diákönkormányzat: az érintett tanuló társas kötődésének, a diákok összetartozásának erősítése, jogképviselő

A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók integrált oktatásának céljai:

- esélyegyenlőség biztosítása az érintett tanulók számára - külső segítség (fejlesztés, segédeszközök, egyéni bánásmód, minimum követelmények, stb.) megadásával-, hogy lehetőségük nyíljon a szakma megszerzésére
- integrált, differenciált oktatás megvalósítása, amely a tanulók egyéni képességeihez, készségeihez igazodik és biztosítja az ezeknek megfelelő oktatást, felzárkóztatást

A kitűzött célok megvalósítása érdekében meghatározott tevékenységeink:

- az iskolai és az osztályközösségbe való beilleszkedés segítése – egyéni vagy osztályfőnöki óra keretében közös beszélgetések, egymás elfogadása, empátia kialakulása érdekében
- differenciált feladat- és értékelési rendszer, valamint a minimumkövetelmények kidolgozása
- az együttműködés erősítése az érintett munkaközösségeken belül és azok között, illetve az iskola és a külső szakemberek között.

1.6.1 A sajátos nevelési igényű tanulókat segítő program

- Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.
- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.
- A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a szokásostól eltérő, nagyobb mértékű differenciálás, speciális eljárások, módszerek alkalmazása szükséges.
- A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus vezetésével – habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.
- Iskolánk vállalja látássérült, valamint mozgássérült tanulók ellátását is, megszervezi a sérülésnek megfelelő külső szakember bevonását, amennyiben az egészségügyi alkalmasságuk lehetővé teszi a választott szakmai képzés elvégzését.
- Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez az iskola az alábbi feltételeket biztosítja:
 - szakképzett gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus alkalmazása,
 - differenciált foglalkozás,
 - speciális értékelési formák alkalmazása,
 - a megfelelő tárgyi feltételek rendelkezésre állása (fejlesztő kabinet, képességfejlesztő játékok, taneszközök, számítástechnikai infrastruktúra stb.).
- **A sajátos nevelési igényű tanulók részletes fejlesztési programját a pedagógiai program 1. sz. melléklete tartalmazza.**

1.6.2 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítése érdekében iskolánk főbb tevékenységei a következők:

- szoros kapcsolat a helyi iskolai intézményekkel, nevelési tanácsadóval és gyermekjóléti szolgálattal;
- a tanulási módszerek, eljárások megismertetése;
- az önismeret fejlesztése;

- az egyéni képességekhez igazodó differenciált tanórai tanulás megszervezése;
- differenciálás a célok, a tevékenységek, a követelmények, a tartalom szintjén, a módszerek és a taneszközök területén, a tanulási stílus szerint, az értékelésben;
- tanórán kívüli korrepetálás felzárkóztatás, fejlesztés;
- egyéni foglalkozás, egyéni programok;
- a szülőkkel való együttműködés, kapcsolattartás, családlátogatás;
- a családsegítő szolgálat igénybevétele;
- speciális szakemberek (pszichológus, logopédus, stb.) segítségének igénybevétele;
- hivatalos szociális intézkedések (segélyek, kedvezmények);
- pedagógusok, szaksegítők, szülők együttműködése;
- a magatartási- és beilleszkedési nehézség okainak feltárása (személyes beszélgetések, családlátogatás, pedagógiai-pszichológiai vizsgálati módszerek alkalmazása);
- a visszahúzó (regresszív) és depresszív tanulók esetében csoport- és páros munka, differenciált egyéni munka, motiválás, számonkérés;
- az ellenséges (agresszív) és inkonzekvens viselkedésű tanulók esetében egyéni feladatok, velük megbeszélte egyéni vállalások, a követelmények következetes számonkérése.

1.6.3 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Iskolánk nagy figyelmet fordít a képességek feltárására, a kiemelkedő teljesítményre képes tanulók kiválasztására.

A tehetség képességterületek szerinti kategóriái:

- intellektuális tehetség
- művészi tehetség (képzőművészeti, zenei, előadói, írói stb.)
- pszichomotoros tehetség (sport, mozgásművészet, ügyesség stb.)
- szociális tehetség (vezető, szervező)

A tehetség, a kiemelkedő képességek kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

- a tehetség felismerése, azonosítása;
- a pedagógusok segítségnyújtása, egyéni bánásmód;
- együttműködés az iskola és a család között;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- szakmai és tanulmányi versenyeken való részvétel és ezek szervezésében történő közreműködés;
- a tanulók kiválasztása és felkészítése a szakmai és tanulmányi versenyekre;
- tanórán kívüli tevékenység lehetőségeinek megteremtése (szakkörök, diákkörök, sportolási lehetőségek)
- külföldi szakmai gyakorlaton történő részvétel lehetőségének megteremtése.

1.6.4 A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásával, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítségével kapcsolatos tevékenységek

Iskolánk sajátosságaiból adódóan, nevelő-oktató munkája során kiemelt figyelmet fordít a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátására, a valamilyen ok miatt hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók tanulmányi munkájának, iskolai beilleszkedésének segítésére. Ezt a feladatot a mindenkor hatályos jogszabályok által meghatározott keretek között végzi. Elvárás, hogy pedagógiai feladataink ellátása során az iskola minden gyermek számára

biztosítsa a fejlődéshez szükséges feltételeket, a tanuló képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához szükséges lehetőségeket, és segítséget adjon ahhoz, hogy leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, anyagi helyzeténél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.

Az iskola az észlelő-jelző rendszer egyik legfontosabb tagja, hiszen a gyermek, tanuló minden problémája a teljesítmény, a viselkedés, a kapcsolatok zavarainak formájában itt jelentkezik.

Az általános gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megvalósítását segítő tevékenységi formák az iskolában: tankötelezettség biztosítása, egészségnevelés, drogmegelőzés, bűnmegelőzés, szabadidős programok, hátrányos és veszélyeztetett tanulók szűrése.

A speciális gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megvalósítását segítő tevékenységi formák az iskolában: feltárás (hátrányos helyzet, veszélyeztetettség és sajátos nevelési igény), családlátogatás, igény szerinti foglalkozások megszervezése (felzárkóztatás, fejlesztő felkészítés, korrepetálás), pedagógiai és gyermek- és ifjúságvédelmi szakszolgálati ellátás biztosítása külső segítők bevonásával.

Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység személyi feltételei:

Az iskola teljes állású, megfelelő szakmai végzettséggel rendelkező *gyermek- és ifjúságvédelmi* felelőst foglalkoztat, aki:

- koordinálja az iskolán belüli gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységeket és a segítő szakemberekkel történő együttműködést,
- felderíti a hozzá forduló tanuló személyiségét, egészségi állapotát, környezetét, családi hátterét, baráti és kortársi kapcsolatait,
- a feltárt káros hatások megelőzésére, illetve ellensúlyozására pedagógiai eszközökkel törekszik, melynek során többféle beavatkozást tehet:
 - családlátogatás, nevelési segítség, életvezetési tanácsadás
 - fejlesztő, felzárkóztató iskolai program
 - a gyermek nevelési tanácsadóhoz irányítása
 - rendszeres gyermek- és ifjúságvédelmi támogatás, illetve természetbeni juttatás iránti kérelem javaslása
- szükség esetén jelzéssel fordul a gyermekjóléti szolgálatához.

A pedagógus kötelezettségei:

- közre kell működnie a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,
- biztosítani kell a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek, tanuló felzárkóztatását,

- észre kell vennie, ha a tanuló tanulmányi eredménye látszólag indokolatlanul leromlik. Fel kell figyelnie a családban jelentkező gondokra, problémákra (pl. a szülők gazdasági helyzetének romlása vagy a családi élet megromlása, stb.),
- jeleznie kell a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek, amennyiben iskolai eszközökkel nem tudnak segítséget nyújtani, úgy kötelessége a gyermekjóléti szolgálatot az intézményvezető útján értesíteni.

Az *osztályfőnöknek* a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős mellett kiemelt szerepe, hogy folyamatosan figyelemmel kísérje osztályában a nehézségekkel küzdő gyermekeket, az igazolatlanul hiányzókat; igyekezzen megismerni minden tanulóját, valamint képességeiket, érdeklődési körüket, jellemüket, családi hátterüket, baráti kapcsolataikat, pályaválasztási terveiket. A veszélyeztetett gyermekekkel kapcsolatos minden változásról tájékoztatja a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, hogy a tanév során közösen kísérhessék figyelemmel a gyermekek életét, hogy szükség szerint jelzéssel éljenek a gyermekjóléti szolgálat felé.

1.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

- A tanulók érdekeinek képviselője az iskolában diákönkormányzat működik.
- A diákönkormányzat tevékenységét megbízott diákönkormányzatot segítő pedagógus segíti.
- A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon.
- A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.
- A diákönkormányzat a tanulói érdekképviselőtől részt vesz az iskolai élet alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:
 - a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);
 - sportélet;
 - túrák, kirándulások szervezése;
 - kulturális, szabadidős programok szervezése;
 - a tanulók tájékoztatása (iskolarádió, iskolai honlap).
- Az osztályközösség véleményét az osztály éves munkatervének összeállítása előtt az osztályfőnököknek ki kell kérniük.
- A diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét az iskola éves munkatervének elkészítése során az igazgatónak ki kell kérnie.
- A diákokat érintő valamennyi kérdésben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az igazgató felé.
- A jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:
 - az iskola szervezeti és működési szabályzata jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
 - a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
 - az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
 - a házirend elfogadása előtt.

- A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzat iskolai vezetőségének diákvezetője és a diákönkormányzatot segítő pedagógus képviseli.

1.8 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

A hatékony nevelés folyamata nem csak a tanulóval kapcsolatos feladatokat érinti. Az eredményesség négy szögének szereplői: tanuló, szülő, pedagógus, és a gyakorlati képzőhely oktatója.

Az utóbbi években, mind az iskolában, mind az iskolán kívül a kapcsolatok átrendezését, új értékek mentén történő formálódását éljük meg. A tanár-diák, szülő-diák, szülő-iskola kapcsolatának szabályait, módjait a jogszabályi változások, és a változó egyéb körülmények okán újra kell gondolni.

A tekintélyelvűség filozófiája a gyakorlatban is megkérdőjeleződött, megdőlt. A tanulók nagy többségének a pedagógus nem megfellebbezhetetlen példakép. Az alakuló, formálódó új értékrendszer az együttműködő kapcsolatok mezőit is áthatja.

1.8.1 A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

Serdülő és fiatal felnőtt korú tanulóink közül nem kevesen már kialakult identitással rendelkeznek, személyes döntéseikben többnyire önállóak, döntéseiket nehezen változtatják meg, a döntési folyamatba kívülállót nehezen engednek be.

A pedagógus segítőjévé, tanácsadójává csak abban az esetben válhat diákjainak, ha empátiája által helyesen méri fel a tanulók személyiségjegyeit, jellemvonásaikat, és figyelembe veszi erős autonómiára való törekvésüket.

A tanulók erősen ragaszkodnak nem ritkán helytelenül, vagy hiányosan definiált önállóságukhoz. Kevésbé tűrik a direkt nevelés módszereit, inkább csak indirekt beavatkozásoknak engednek. Nagy többségük szakmai szerepre, szakmai képesítés megszerzésére készül. Mindent, ami e körön kívül esik, többnyire figyelmen kívül hagynak. Velük a kapcsolattartás és a kapcsolattartáson alapuló nevelés próbára teszi a türelmet, az empátiás képességet egyaránt. Esetükben a munkára való felkészítés (pályaorientáció, szakmai alapozó képzés és szakképzés) során intenzívebben alapozhatók meg a kívánt kapcsolattartási elvárásoknak megfelelő attitűdök.

A mindennapok frontális kapcsolatai mellett fontos a diákok szervezeteivel kialakított kapcsolat milyensége, tartalma is. A diákok önkormányzatának és köreinek autonómiája a nevelés, önnevelés, önmegvalósítás és önértékelés kérdéskörét érinti. Az önkéntesen szerveződő körök lehetnek erős támaszai a fentiekben megfogalmazottak szerinti tanár-diák kapcsolatnak. Az iskolai demokratikus légkör megteremtésében nagy szerepet szánunk a diákönkormányzatnak és a szerveződő diákköröknek.

1.8.2 A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

A szülői ház és az iskola megfelelő kapcsolata és együttműködése fontos feltétele az iskola eredményes pedagógiai munkájának.

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén, vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

A szülők és a pedagógusok kapcsolattartásának, együttműködésének formái, eszközei:

a) Egyéni megbeszélések

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

b) Szülői értekezlet

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
 - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
 - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
 - a helyi tanterv követelményeiről,
 - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
 - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
 - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
 - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

c) Fogadóóra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.) Évente két alkalommal iskolai szinten, illetve szükség szerint, egyeztetett időpontban. Az iskola internetes honlapján közzé tesszük a pedagógusok elérhetőségét.

d) Írásbeli tájékoztató

Eszköze: levél, ellenőrző, e-mail

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

- Valamennyi szülő számára lehetővé tesszük az elektronikus naplóhoz való hozzáférést, ahol napra készen figyelemmel kísérhetik gyermekük tanulmányi eredményeit, hiányzásait és naplóbejegyzéseit.
- A szülői értekezletek és az iskolai szintű fogadóórák időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.
- A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított – jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján az iskola igazgatóságához, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőjéhez, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.
- A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.
- A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az iskola igazgatójától, valamint nevelőitől az iskolai munkatervben évenként meghatározott fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.
- Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismernie.

1.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

1.9.1. A vizsgaszabályzat hatálya, célja

1.9.1.1 A vizsgaszabályzat célja

Vizsgaszabályzatunk célja a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 65.§ (5) bekezdésben foglalt felhatalmazás alapján a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása.

A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga (osztályozóvizsga, javítóvizsga, különbözeti vizsga)

- követelményeit
- részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)
- és az értékelés rendjét

a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

- azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni
- a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

1.9.1.2 A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozóvizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javítóvizsgákra
- pótló vizsgákra
- szintvizsgára

vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít
- akinek szintvizsgát kell tenni.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe, és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A vizsgaszabályzat hatálybalépése 2013. április 1. és visszavonásig érvényes.

1.9.2. A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottsága

1.9.2.1. A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszzerű megtartásáért, ennek keretében

- a) meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- b) vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
- c) átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- d) a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

1.9.2.2. A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja.

1.9.2.3. A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.

1.9.2.4. Az igazgató e feladata ellátása során

a) dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,

b) írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,

c) ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,

d) minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

1.9.2.5. A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

1.9.3. Az írásbeli vizsga menete

1.9.3.1. Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató pedagógus által értékelhetően, – így különösen rajz, műszaki rajz, festmény, számítástechnikai program formájában – kell elkészíteni.

1.9.3.2. A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató tanár úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék.

1.9.3.3. A vizsga kezdetekor a vizsgabizottság elnöke a vizsgáztató pedagógus jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételeket.

1.9.3.4. A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.

1.9.3.5. Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítania.

1.9.3.6. Az íróeszközökről és a vizsgához szükséges segédeszközökről a vizsgázó gondoskodik.

1.9.3.7. A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapra feltünteti nevét, a vizsganap keltét, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.

1.9.3.8. A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc.

1.9.3.9. Ha az írásbeli vizsgát bármilyen esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

1.9.3.10. A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,

b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,

c) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,

d) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.

Ha a vizsgázó a 3.10. bekezdés d) pontja alapján a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

1.9.3.11. Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga (3.14. pont) harmadik vizsgaként - szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával - is megszervezhető.

1.9.3.12. Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola igazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Az iskola igazgatója a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tény, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

1.9.3.13. Az igazgató az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat - az üres és a piszkosított feladatlapokkal együtt - a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató pedagógusoktól. A jegyzőkönyveket aláírásával - az időpont feltüntetésével - lezárja, és a vizsgairatokhoz mellékel.

1.9.3.14. Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

1.9.3.15. Ha a vizsgázó az írásbeli vizsgáról felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik, az adott vizsgatantárgyból javítóvizsgát tehet az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban. Szakmai gyakorlatból akkor lehet javítóvizsgát tenni, ha a gyakorlati képzés szervezője azt engedélyezte.

1.9.3.16. Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus haladéktalanul kijavítja, a hibákat, tévedéseket a tanuló által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

1.9.3.17. Ha a vizsgáztató pedagógus a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az igazgatót.

1.9.3.18. Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik - a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő - tanárból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságának mérlegelésével a következő döntést hozhatja:

a) a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,

b) az adott vizsgatantárgyból - a javítóvizsga kivételével - a vizsgázót javítóvizsgára utasítja.

c) amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.

1.9.3.19. A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

1.9.4. A szóbeli vizsga menete

1.9.4.1. Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető szóbeli vizsga.

1.9.4.2. A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdí a vizsgát, amelybe beosztották.

1.9.4.3. A vizsgateremben, egy időben legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.

1.9.4.4. A szóbeli vizsgán a vizsgázó vizsgatantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizgáztató tanár gondoskodik.

1.9.4.5. A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.

1.9.4.6. A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.

1.9.4.7. Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

1.9.4.8. A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.

1.9.4.9. Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.

1.9.4.10. Ha vizsgázó a feleletet befejezte, a következő vizsgatantárgyból történő tételhúzás előtt, legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

1.9.4.11. Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.

1.9.4.12. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 71. §-ának (3) bekezdése alapján a vizsgázó kérésére, az igazgató engedélye alapján

a) a harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,

b) engedélyezni kell, hogy a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen.

1.9.4.13. Ha a vizsgázónak a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 68. § (4) bekezdése alapján engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen vagy a szóbeli vizsgát írásban tegye le, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételeket kell kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

1.9.4.14. Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

1.9.4.15. A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

1.9.5. A gyakorlati vizsgarész

1.9.5.1. A gyakorlati vizsgafeladatokat - legkésőbb a vizsgát megelőző két hónappal – az iskola igazgatója hagyja jóvá.

1.9.5.2. A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről.

1.9.5.3. A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.

1.9.5.4. A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebben az időben a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele. A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztására vonatkozóan a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket.

1.9.5.5. Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.

1.9.5.6. A gyakorlati vizsgarészt - a vizsgafeladatok számától függetlenül - egy érdemjeggyel kell értékelni. Az értékelésben fel kell tüntetni a vizsgázó nevét, születési helyét és idejét, a tanszak megnevezését, a vizsgamunka tárgyát, a végzett munka értékelését és a javasolt osztályzatot. Az értékelést a gyakorlati oktatást végző szaktanár írja alá.

1.9.5.7. A vizsgázó gyakorlati vizsgarészre kapott érdemjegyét a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

1.9.6. A vizsgatárgyak részei és követelményei

1.9.6.1 A vizsgatárgyak követelményrendszere:

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

1.9.6.2 Az értékelés rendje:

A vizsgatárgy akár egy vagy több vizsgarészt tartalmaz, az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján a következőként határozandó meg:

0 - 24 %	elégtelen
25 - 39 %	elégséges
40 - 59 %	közepes
60 - 79 %	jó
80 - 100 %	jeles

1.9.6.3 A vizsgatárgyak részei:

Idegen nyelv és gyakorlati vizsgatárgyak kivételével minden tantárgyból írásbeli vizsga van. Amennyiben az írásbeli vizsgarész nem éri el az elégséges szintet, akkor a tanuló szóbeli vizsgát tehet a 4. pontban meghatározottak szerint.

A gyakorlati vizsgatárgy esetében, ha a gyakorlati vizsgarész nem éri el az elégséges szintet, akkor a tanuló szóbeli vizsgát tehet a 4. pontban meghatározottak szerint.

Idegen nyelv tantárgy vizsgája írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll – a 3. és 4. pontokban meghatározottak szerint

1.10 A tanulók felvételének, átvételének helyi szabályai

A tanuló (magántanuló) az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől és az átvételtől az iskola igazgatója dönt.

A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre, és az iskolából való hivatalos eltávozással szűnik meg.

Iskolánk a fenntartó által meghatározott létszám függvényében veszi fel a jelentkező tanulókat.

A felvételi rangsort matematika, magyar, történelem, idegen nyelv, és fizika tantárgy 7. év végi és 8. félévi osztályzata alapján számítjuk ki.

Korábbi szakirányú tanulmányok beszámításával a 3 éves tanulmányi idő lerövidíthető.

A beiratkozással létrejön a tanulói jogviszony, mely a törvényi feltételeknek megfelelően működik, illetve szűnik meg.

Szakképző évfolyamra évközben csak azonos szakmát tanuló diák átvétele lehetséges.

A tanulók felvételéről - a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével - az iskola igazgatója dönt és szükség szerint különbözeti vizsgát írhat elő.

Az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és a gyakorlati oktatásvezető véleményét.

Az iskolaváltás jogával a tanulói jogviszonyban lévő diák élhet. Az iskolaváltás engedélyezéséhez a kérelmet az iskola igazgatójához kell benyújtani.

Az esti tagozatokra a felvétel egyéni jelentkezés alapján történik. A felvételi jelentkezési lapokat az iskola honlapján feltüntetett időpontig kell megküldeni az iskolának. A jelentkezési laphoz csatolni kell a felvételhez szükséges, törvényileg előírt iskolai végzettséget igazoló dokumentum(ok) fénymásolatát, valamint az egészségügyi alkalmasságról szóló igazolást. A felvételtől az igazgató dönt. A felvétel előfeltétele a szükséges előképzettségről szóló bizonyítvány bemutatása.

A megfelelő előképzettséggel rendelkező jelentkezők felvételt nyernek iskolánk esti tagozatára. Az osztályok beindításának előfeltétele a megfelelő létszámú jelentkező.

2. Az iskola helyi tanterve

2.1 A választott kerettanterv megnevezése

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról szóló 23/2013. (III. 29.) EMMI rendelet mellékletei

Kifutó kerettanterv a szakközépiskolák 9-12. évfolyama számára (6. melléklet az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelethez) (Utoljára a 2018/2019 tanévben a 12. a osztályban)

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Óraterv a kerettantervekhez – szakközépiskola				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4	4	4
Idegen nyelvek	3+1	3	3	3
Matematika	3+1	3+1	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+1	2+1	3	3
Etika			1	
Biológia – egészségtan		2	2	1
Fizika	2	2	1	
Kémia	2	1		
Földrajz	2	1		
Művészetek*		1		
Informatika	1	+2	+2	+2
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Fakultáció: Fizika/földrajz			+2	+2
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
<i>Szakmai tárgyak órakerete, amelyből 1óra (szakmai irányú képzésre) szabadon tervezhető**</i>	6	7	8	11
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	4	4
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

*A négy művészeti tárgy (Ének-zene, Vizuális kultúra, Dráma és tánc, Mozgókép-kultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete.

**A szakképzési kerettantervek alapján, ágazatonként különböző tartalommal.

A **Művészetek** órakeretét a mindenkorai tanulói igényeket, a személyi feltételeket, ill. az iskola profilját figyelembe véve a **Vizuális kultúra**, vagy a **Mozgókép-kultúra és médiaismeret** tárgyak kerettantervéből töltjük fel.

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Egy heti öt (évi 180) órás időkerettel rendelkező tantárgy kerettanterve tehát heti fél (évi 18) óra szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthet meg.

2016. szeptember 01-től felmenő rendszerben

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról szóló 22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet mellékletei

[Kerettanterv a szakközépiskolák számára](#) (15. melléklet az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelethez)

A közismereti képzés heti óraszámai

A közismereti és szakmai órák aránya

Területek		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Közismeret	Kötött órák	15 óra	9 óra	6 óra
	Szabadon felhasználható órakeret	3 óra	2 óra	3,5 óra
	<i>Összesen</i>	18 óra	11 óra	9,5 óra
Szakmai elmélet és gyakorlat	Kötött órák	14,5 óra	23 óra	23 óra
	Szabadon felhasználható órakeret	2,5 óra	2 óra	2,5 óra
	<i>Összesen</i>	17 óra	25 óra	25,5 óra
Heti összes óraszám		35 óra	36 óra	35 óra

A közismereti órák eloszlása (A képzés első három évfolyama számára)

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Magyar - Kommunikáció	2 +1	1 +1	+0,5 +1 óra
Idegen nyelv	2	2	2
Matematika	2 +0,5 +1	1 +0,5	+1
Társadalomismeret	2	1	-
Természetismeret	3	-	+0,5 +0,5
Testnevelés*	3,5	3,5	3
Osztályközösség-építő program	1	1	1
<i>Szabad órakeret</i>	1	-	1,5
Összesen:	18 óra	11 óra	9,5 óra

* Az Nkt. értelmében az iskolának az adott osztályokban csak azokon a tanítási napokon kell megszervezniük a mindennapos oktatást (legalább napi egy testnevelésóra keretében), amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik. Ha ennek eredményeként a heti öt testnevelésóra nem teljesíthető, a fennmaradó órák a szabad órakeret részévé válnak, így annak felhasználásáról az intézménynek dönthetnek.

A szakközépiskola 11. évfolyamán a szakgimnázium számára készült testnevelés és sport kerettanterv 11-12. évfolyamának tartalmából lehet választani, a rendelkezésre álló óraszámoknak megfelelően. (Ez nem érvényes a három órára tervezett testnevelés és sport kerettantervre, amely már csak három évfolyamra [9–11.] készült.)

A közismereti órák eloszlása (Az érettségi vizsgákra felkészítő 12-13. évfolyam számára)

Tantárgyak	Nappali		Esti	
	12. évfolyam	13. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	6	6 +1	3 +1	3 +1
Idegen nyelv	6	6 +2	3 +1	3 +1
Matematika	6	6	3 +1	3 +2
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	4 +1	5 +1	3 +1	3 +1
Természetismeret	2 +1		1	
Informatika	2 +1	2 +1	1	1
Testnevelés és sport	5	5		
Osztályközösség-építő program	1	1		
<i>Szabadon tervezhető órakeret</i>	<i>3</i>	<i>5</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Összesen:	35 óra	36 óra	18 óra	18 óra

A szabadon tervezhető órakeret felhasználása a tanulói igények és az iskola személyi feltételeinek függvényében tanévenként változtatható.

Kifutó kerettanterv a szakgimnáziumok 9-12. évfolyama számára (14. melléklet az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelethez) (Utoljára a 2020/21 tanévben a 12.a osztályban)

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Óraterv a kerettantervekhez – szakgimnázium					
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	5/13. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	
Idegen nyelvek	4	4	4+2	4+2	4
Matematika	3	3	3	3	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3	
Etika				1	
Informatika	2	2			
Művészetek			1		
Testnevelés	5	5	5	5	
Osztályfőnöki	1	1	1		
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3				
Fizika		2	2	2	
Kötelezően választható tantárgy*			2	2	
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek		1			
Érettségire épülő szakképesítés	8	8	5	10	31
Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés	3	4	5		
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35	35

* Érettségi tantárgy, vagy Idegen nyelv, vagy Kémia, vagy Informatika, vagy Szakmai tantárgy

A **Művészetek** órakeretét a mindenkori tanulói igényeket, a személyi feltételeket, ill. az iskola profilját figyelembe véve a **Vizuális kultúra**, vagy a **Mozgókép-kultúra és médiaismeret** tárgyak kerettantervéből töltjük fel.

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Egy heti öt (évi 180) órás időkerettel rendelkező tantárgy kerettanterve tehát heti fél (évi 18) óra szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthet meg.

2018. szeptember 01-től felmenő rendszerben

26/2018. (VIII. 7.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról alapján

[Kerettanterv a szakgimnáziumok 9-12. évfolyama számára](#) (1. melléklet az 26/2018. (VIII. 7.) EMMI rendelethez)

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Óraterv a kerettantervekhez – szakgimnázium					
Tantárgyak	9. évf. 36 hét	10. évf. 36 hét	11. évf. 36 hét	12. évf. 31 hét	13. évf. 31 hét
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	
Idegen nyelvek	4	4	4+1	4+1	+4
Matematika	3	3	3+1	3+1	
Történelem	2	2	3	3	
Etika				1	
Informatika	2	2			
Művészetek	1				
Testnevelés	5	5	5	5	
Osztályfőnöki	1	1	1	1	
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3				
Ágazathoz kapcsolódó természettudományos tantárgy*		2	2		
Kötelezően választható tantárgy**			2	2	
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek		1			
Szakmai tárgyak órakerete	8	12	11	12	31
Szabadon tervezhető órakeret					4
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35	35

* Fizika

** [Érettségi tantárgy](#), [Idegen nyelv](#), Természettudományos tantárgy, Informatika, Szakmai tantárgy vagy katonai ismeretek

A **Művészetek** órakeretét a mindenkori tanulói igényeket, a személyi feltételeket, ill. az iskola profilját figyelembe véve a **Vizuális kultúra**, vagy a **Mozgókép-kultúra és médiaismeret** tárgyak kerettantervéből töltjük fel.

2.2 A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Közismeret szakközépiskola (Kifutó képzésben utoljára a 2018/19-es tanévben)

Óraterv a kerettantervekhez – szakközépiskola				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4	4	4
Idegen nyelvek	3+1	3	3	3
Matematika	3+1	3+1	3	3
Történelem, társadalmi és állam-polgári ismeretek	2+1	2+1	3	3
Etika			1	
Biológia – egészségtan		2	2	1
Fizika	2	2	1	
Kémia	2	1		
Földrajz	2	1		
Művészetek*		1		
Informatika	1	+2	+2	+2
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Fakultáció: Fizika/földrajz			+2	+2
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
<i>Szakmai tárgyak órakerete, amelyből 1óra (szakmai irányú képzésre) szabadon tervezhető**</i>	6	7	8	11
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	4	4
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

2016. szeptember 01-től felmenő rendszerben

Közismeret szakközépiskola (A képzés első három évfolyama számára)

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Magyar - Kommunikáció	2 +1	1 +1	+0,5 +1
Idegen nyelv	2	2	2
Matematika	2 +0,5 +1	1 +0,5	+1
Társadalomismeret	2	1	-
Természetismeret	3	-	+0,5 +0,5
Testnevelés*	3,5	3,5	3
Osztályközösség-építő program	1	1	1
<i>Szabad órakeret</i>	<i>1+1,5</i>	<i>+1,5</i>	<i>1,5+2</i>
Összesen:	18 óra	11 óra	9,5 óra

* Az Nkt. értelmében az iskolának az adott osztályokban csak azokon a tanítási napokon kell megszervezniük a mindennapos oktatást (legalább napi egy testnevelésóra keretében), amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik. Ha ennek eredményeként a heti öt testnevelésóra nem teljesíthető, a fennmaradó órák a szabad órakeret részévé válnak, így annak felhasználásáról az intézmények dönthetnek.

Közismeret szakközépiskola (Az érettségi vizsgákra felkészítő 12-13. évfolyam számára)

Tantárgyak	Nappali		Esti	
	12. évfolyam	13. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	6	6 +1	3 +1	3 +1
Idegen nyelv	6	6 +2	3 +1	3 +1
Matematika	6	6	3 +1	3 +2
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	4 +1	5 +1	3 +1	3 +1
Természetismeret	2 +1		1	
Informatika	2 +1	2 +1	1	1
Testnevelés és sport	5	5		
Osztályközösség-építő program	1	1		
<i>Szabadon tervezhető órakeret</i>	<i>3</i>	<i>5</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Összesen:	35 óra	36 óra	18 óra	18 óra

A szabadon tervezhető órakeret felhasználása a tanulói igények és az iskola személyi feltételeinek függvényében tanévenként változtatható.

2018. szeptember 01-től felmenő rendszerben

Közismeret szakgimnázium

Óraterv a kerettantervekhez – szakgimnázium					
Tantárgyak	9. évf. 36 hét	10. évf. 36 hét	11. évf. 36 hét	12. évf. 31 hét	13. évf. 31 hét
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	
Idegen nyelvek	4	4	4+1	4+1	+4
Matematika	3	3	3+1	3+1	
Történelem	2	2	3	3	
Etika				1	
Informatika	2	2			
Művészetek	1				
Testnevelés	5	5	5	5	
Osztályfőnöki	1	1	1	1	
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3				
Ágazathoz kapcsolódó természettudományos tantárgy*		2	2		
Kötelezően választható tantárgy**			2	2	
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek		1			
Szakmai tárgyak órakerete	8	12	11	12	31
Szabadon tervezhető órakeret					4
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35	35

* Fizika

** [Érettségi tantárgy](#), [Idegen nyelv](#), Természettudományos tantárgy, Informatika, Szakmai tantárgy vagy katonai ismeretek

2.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

- Az általános műveltségre és a szakmára felkészítő tantárgyak kerettanterveihez elfogadott és javasolt tankönyvek, tanulmányi segédletek kiválasztásának legfontosabb elvei:
 - segítse az önálló ismeretszerzést,
 - igazodjon a tanulók tanulási módszereihez,
 - a szakmailag feleljen meg a szaktárgy tudományos elvárásainak,
 - több tanévben legyen használható,
 - könyvtári állomány kialakítását tegye lehetővé.
- A tankönyv kiválasztásának szempontjai:
 - megfelelő részletességgel tartalmazza mindazokat a témákat, tananyagot, amelyeket az iskola helyi tanterve szerint a tanulónak el kell sajátítania,
 - legjobban megfelel a tanulók képességének, felkészültségének,
 - biztosítja az évfolyamok között az egymásra épültséget, összehangoltságot (lehetőleg egy tankönyvcsaládból tanuljon a diák tanulmányai alatt),
 - a tankönyvben lévő tananyag feldolgozásához az iskolában biztosítottak legyenek a taneszközök, felszerelések,
- Tanulóink szociális háttérének ismeretében a kiválasztás egyik alapvető elve, hogy a tanulók által megvásárolt tankönyvek a szülők számára a lehető legminimálisabb terhet jelentsék.
- A tankönyvi segélyezés alapja a diákok szociális helyzete. A támogatás elveiről minden évben a nevelőtestület dönt. A szülői kérelmek elbírálását az igazgató végzi.
- Lehetőség szerint hosszabb távon állandó tankönyveket használunk, biztosítva ezzel a tankönyvkölcsönzés megoldását.
- A tankönyvek és segédeszközök kiválasztásakor minden esetben figyelmet fordítunk az ingyenes tankönyvellátásra jogosult diákok tankönyveinek biztosítására. A tankönyvrendeléskor fontos szempont a normatív tankönyvellátás költségeinek tervezhető nagysága. A normatív támogatásra jogosult diákok számára a könyveket kölcsönzéssel biztosítjuk.
- A könyvtárból való kölcsönzés során szempont, hogy a tanulók egyenlő eséllyel jussanak hozzá a tankönyvekhez.
- Az alkalmazott tankönyvek kiválasztását a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével a tárgyat oktató pedagógus végzi.
- Technikai felszereltségünk alkalmas arra, hogy szükség esetén kiegészítő tanári jegyzetet tudunk a tanulók rendelkezésére bocsátani. Ebben az anyagban jeleníthető meg a technikai újdonság, vagy esetleg a tankönyv nélküli szakma elsajátításához szükséges ismeretanyag.
- A szemléltetéshez, a bemutatáshoz szükséges demonstrációs eszközöket és anyagokat a szaktanár kérelmére, a szakmai munkaközösség javaslatára, anyagi lehetőségeink szerint biztosítunk.

2.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A Nat-ban megfogalmazott, alapvető pedagógiai feladataink, melyeket a tanítási-tanulási és a nevelési folyamat során helyi sajátosságaink figyelembe vételével el kell végeznünk:

2.4.2. A szakgimnáziumi (szakközépiskolai) oktatás, nevelés során

- felkészítés az érettségi vizsgákra, ezen belül munkakör betöltésére képesítő szakmai érettségi vizsgára
- felkészítés a szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra
- az általános műveltség megalapozása
- szakmai elméleti és gyakorlati alapozás
- szakképző évfolyamon felkészítés a szakmai képesítő vizsgákra, a szakképesítéshez, az adott szakma gyakorlásához szükséges speciális kompetenciák kialakítása, fejlesztése
- felkészítés a pályaválasztásra

2.4.3. A szakközépiskolai (szakiskolai) oktatás, képzés, nevelés során

- felkészítés a szakmai képesítő vizsgákra, a szakképesítéshez, az adott szakma gyakorlásához szükséges speciális kompetenciák kialakítása, fejlesztése
- a pályaválasztáshoz kapcsolódó készségek, ismeretek megszerzése
- felkészítés a munkavállalói szerepre
- a kerettantervek által meghatározott időkeretben a Nat műveltségi területeinek megfelelő közismereti, általános műveltséget megalapozó ismeretek, megtanítása, kompetenciák fejlesztése

2.4.4. Mindkét iskolatípusra vonatkozó további feladataink

- a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése-oktatása, a Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatok alapján, az egyéni sajátosságok figyelembe vételével
- az alábbi - az Európai Unió ajánlása alapján a Nat-ban meghatározott - kulcskompetenciák tanulási-tanítási és nevelési folyamatba ágyazott tudatos, tervezett fejlesztése:
 - anyanyelvi kommunikáció
 - idegen nyelvi kommunikáció
 - matematikai kompetencia
 - természettudományos és technikai kompetencia
 - digitális kompetencia
 - szociális és állampolgári kompetencia
 - kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

- esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség
- hatékony önálló tanulás
- a Nat-ban megfogalmazott módszertani alapelvek megvalósítása a tanítási-tanulási folyamat során
 - differenciált tanítás-tanulás megvalósítása
 - a belső motivációt fejlesztő szervezési megoldások alkalmazása
 - tanulásszervezés a tanulói tevékenység középpontba állításával
 - a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárása
 - a kooperatív tanulás technikáinak és formáinak alkalmazása
 - differenciálás a feladatok kijelölésében, megoldásában, segítségadásban, ellenőrzésben, értékelésben
 - sajátos tanulásszervezési megoldások alkalmazása a különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében
 - az együttműködést és a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló szervezeti formák kialakítása az iskolai munkában
 - az eredményes tanulás segítése
 - folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, tudásbővítés
 - a tanulási nehézségek feltárása, a problémák kezelése
 - a tanuló személyiségének, szociokulturális háttérének, megismerése, a tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása
 - a kiemelkedő teljesítmények, tehetségjegyek feltárása, fejlesztése
 - motiváló, hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása
 - egységes alapokon nyugvó tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása
 - a sajátos nevelési igényű, akadályozott, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók elfogadása, beilleszkedésük segítése
 - képesség-kibontakoztató felkészítés
 - személyiséget fejlesztő és közösségfejlesztő tevékenység során a tanulási kudarcból, szociális hátrányból származó lemaradás csökkentése, a tanulók egyéni képességeinek, tehetségének kibontakoztatása integrált keretek között

2.5 Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját - az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásában azon osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik - a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

A tanulók a délutáni sportköri foglalkozásokon a következő sportágak közül választhatnak:

Asztalitenisz, kosárlabda, röplabda, labdarúgás, tollaslabda, testépítés;
Sportrendezvények (mérkőzések, sportágválasztók, utcai futóversenyek, diáksport-rendezvények) látogatása;

Az iskola a kötelező tanórai foglalkozások keretében gondoskodik a könnyített testnevelés szervezéséről.

2.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Tanulóink számára a 11. évfolyamtól kezdve az 54 582 03 Magasépítő technikus, az 54 582 04 Mélyépítő technikus, az 54 582 02 Hídépítő és –fenntartó technikus, az 54 582 05 Útépítő és –fenntartó technikus valamint az 54 582 06 Vasútépítő és –fenntartó technikus szakképesítések szakképzési kerettanterve által biztosított – 52 481 01 Digitális műszaki rajzoló - mellék-szakképesítés választására van lehetőség. Amennyiben a tanuló nem választja a mellék-szakképesítést, helyette szakmai program szerinti ágazati szakmai kompetenciákat erősítő foglalkozásokon kell részt vennie. A döntéséről írásbeli nyilatkozatot kell tennie a tizedik évfolyamon az adott év április 30-ig.

A jelentkezés írásban történik, az iskola által szerkesztett nyomtatványon, minden év június 20-ig. A kiskorú tanuló esetében a nyilatkozatot a szülő is aláírja. A jelentkezés módosítására augusztus 25-éig kérelmet lehet írásban beadni, melyről az iskola igazgatója dönt.

A helyi tanterv szerinti, kötelezően választható, középszintű érettségire felkészítő tantárgyak választásának feltételei a 2.7. pontban találhatók.

A pedagógusválasztás lehetőségével a diákok abban az esetben élhetnek, ha az adott tantárgyból a felkészítés az adott osztályban több csoportban folyik. Ebben az esetben, a tanuló írásban kérheti az igazgatótól a másik pedagógus csoportjába történő beosztást. Az igazgató a csoportlétszám és a többi tanuló érdekeinek figyelembevételével hozza meg döntését.

Az iskolai óratervek kötelező és nem kötelező (választható) tanórai foglalkozásokat határoznak meg.

Iskolánk helyi tanterve úgy lett kialakítva, hogy a helyi tantervben meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése csak a választható tanítási órákon való részvétellel biztosítható. Ezért az iskolába történő beiratkozás a szabadon választott tanítási órákon való részvétel vállalását is jelenti.

2.7 Az érettségi vizsgára történő felkészítés, tantárgyválasztás

A közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítést kötelezően az alábbi tantárgyakból vállaljuk:

KÖTELEZŐ ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK

Kötelező vizsgatárgyak, és a felkészítés tantárgyai	A vizsga formája	Tantárgyak témakörei
Magyar nyelv és irodalom	írásbeli, szóbeli	https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/ko-zoktatas/erettsegi/vizsgakovetelme-nyek2017/magyar nyelv es iroda-lom_vk.pdf
Történelem	írásbeli, szóbeli	https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/ko-zoktatas/erettsegi/vizsgakovetelme-nyek2017/tortenelem_vk.pdf
Matematika	írásbeli	https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/ko-zoktatas/erettsegi/vizsgakovetelme-nyek2017/matematika_vk.pdf
Élő idegen nyelv	írásbeli, szóbeli	https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/ko-zoktatas/erettsegi/vizsgakovetelme-nyek2017/elo idegen nyelv_vk.pdf
Építőipari ismeretek (ágazati képzésben)	írásbeli, szóbeli	https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/ko-zoktatas/erettsegi/vizsgakovetelme-nyek2017/epitoipar_ism_vk.pdf

Nem kötelező, de választható érettségi tantárgyak

A külön felkészítés választható tantárgyai	A vizsga formája	Tantárgyak témakörei
Földrajz (2016/2017-es tanévtől kifutó rendszerben)	írásbeli, szóbeli	https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/ko-zoktatas/erettsegi/vizsgakovetelme-nyek2017/foldrajz_vk.pdf
Fizika	írásbeli, szóbeli	https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/ko-zoktatas/erettsegi/vizsgakovetelme-nyek2017/fizika_vk.pdf
Informatika	írásbeli, szóbeli	https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/ko-zoktatas/erettsegi/vizsgakovetelme-nyek2017/informatika_vk.pdf

A tanulói igények és személyi feltételek függvényében a külön felkészítés tantárgyai évente változtathatók.

EMELTSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA

Választható vizsgatantárgyak	A vizsga formája	Tantárgyak témakörei
-------------------------------------	-------------------------	-----------------------------

Magyar nyelv és irodalom	írásbeli, szóbeli	https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/ko-zoktatas/erettsegi/vizsgakovetelme-nyek2017/magyar_nyelv_es_iroda-lom_vk.pdf
Történelem	írásbeli, szóbeli	https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/ko-zoktatas/erettsegi/vizsgakovetelme-nyek2017/tortenelem_vk.pdf
Matematika	írásbeli, szóbeli	https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/ko-zoktatas/erettsegi/vizsgakovetelme-nyek2017/matematika_vk.pdf
Élő idegen nyelv	írásbeli, szóbeli	https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/ko-zoktatas/erettsegi/vizsgakovetelme-nyek2017/elo_idegen_nyelv_vk.pdf
Építőipari ismeretek	írásbeli, szóbeli	https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/ko-zoktatas/erettsegi/vizsgakovetelme-nyek2017/epitoipar_ism_vk.pdf
Fizika	írásbeli, szóbeli	https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/ko-zoktatas/erettsegi/vizsgakovetelme-nyek2017/fizika_vk.pdf

A középszintű és emeltszintű vizsgatárgyak tantárgyainak témaköreit az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet melléklete tartalmazza, amely elérhető a következő linkre kattintva: https://www.oktatas.hu/kozneveles/erettsegi/erettsegi_vizsgatargyak

A helyi tanterv szerinti, 2016/2017-es tanévtől kifutó rendszerben kötelezően választható, középszintű érettségire felkészítő tantárgyak választása (földrajz vagy fizika) 2 tanévre szól. Jelentkezés esetén a foglalkozásokon való részvétel kötelező. A tanuló ezen órákról történő esetleges mulasztásai a tantervi órákról való távolmaradásra érvényes szabályok szerint kezelendők. Ugyanezek a szabályok érvényesek a valamennyi osztálytípus számára szervezett, emeltszintű érettségire felkészítő foglalkozásokra is.

Ha egy tanuló olyan tantárgyból szeretne érettségizni, amelyet az ő osztályában nem tanítanak, akkor osztályozó vizsgát kell tennie annak a típusú osztálynak a helyi tanterve szerint, ahol azt tanítják. Erre a vizsgára önállóan készül fel, és ha szükséges, több év anyagából tesz osztályozó vizsgát olyan módon, hogy az egyes tanévek érdemjegyei külön-külön kerüljenek be a bizonyítványába. Ilyen módon a tantárgy helyi tantervében meghatározott követelményeit teljesíti, tudása osztályzattal értékelt, amit bizonyítvánnyal tud igazolni. Ezzel teljesülnek az érettségire jelentkezés feltételei.

Ha a tanuló olyan tárgyból szeretne érettségizni, amelyet az ő osztályában csak minimális óraszámban tanítanak (pl. fizika), akkor olyan osztály helyi tanterve szerinti követelményeket kell teljesítenie a fentebb leírt módon, amely osztály tantervében a tantárgy tanítása-tanulása elvezet az érettségig.

Ha valamely tanuló előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni idegen nyelv vagy informatika tantárgyból, akkor a kimaradt tanév (tanévek) anyagából osztályozó vizsgát kell tennie a saját osztálya, vagy olyan osztály tantervi követelményei alapján, ahol a tantárgy tanítása-tanulása elvezet az érettségiig. Ily módon tudása osztályzattal értékelt, bizonyítvánnyal igazolt lesz, és teljesülnek az előrehozott érettségi vizsgára történő jelentkezés feltételei.

A 12. évfolyamon évisméltésre bukkott, de egy vagy több tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát tett tanuló e tantárgy(ak) tanulmányi követelményeit teljesítette, tehát évisméltás esetén ezt a tárgyat nem köteles tanulni. Az ilyen tanuló a tanév kezdésekor nyilatkozik, hogy kíván-e járni a sikeresen teljesített tantárgy óráira. Ha igen, akkor számára ezek a tanórák szabadon választott órák lesznek, amelyre vonatkozóan a megjelenés és részvétel szabályai ugyanazok, mint a kötelező óráknál. Azonban teljesítményét ismételtelen minősíteni nem kell, sajátos értékelését a tanuló törzslapján, bizonyítványában záradékkal jelezni kell.

Az iskolával tanulói jogviszonyban nem álló, az iskola által szervezett, középszintű érettségi vizsgára jelentkezők a megfelelő vizsgadíj lerovása mellett – figyelembe véve az OH által szervezett vizsgák vizsgadíjait – jelentkezhetnek kiegészítő, pótló, javító és ismétlő érettségi vizsgára.

2.8 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

2.8.1 Általános célkitűzések

Amennyiben a tanuló valamely hátrányos csoporthoz való tartozása okán előnyben részesítése szükséges, akkor ennek is tényszerű okok alapján, a hátrányos csoporthoz való tartozás tényéből következően kell származnia.

A tanulók élet- és munkakörülményeinek alakulására az alábbi munkáltatói döntések vannak hatással:

1. A tanulói jogviszony létesítése és megszüntetése
2. A tantárgyfelosztás és a munkafeladatok szétosztása.
3. A tanulók órarendjének és munkarendjének meghatározása.

2.8.2 Irányelvek a gyakorlati megvalósításhoz

1. A kérelmek azonos szabályok mentén való elbírálásának elve.
2. A tanuló előzetes végzettségének, szakképzettségének és szakképesítésének figyelembevétele.
3. A tanuló gyakorlatának figyelembevétele.
4. A személyiség kibontakozásának segítése.
5. A szakmai gyakorlati, elméleti oktatási előmenetel biztosításának és segítésének elve.
6. A tanulóviszony megtartásának biztonsága.

Az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő iskolai szabályozás új esélyegyenlőtlenségi helyzetek felmerülése esetén új irányelvek megjelenését teszi szükségessé, ezért az irányelvek fenti listája nem képez lezárt katalógust.

2.8.3 Az Iskola segítségnyújtása

1. Az iskola a fenntartó által megszabott működési feltételek és az intézmény anyagi forrásainak figyelembevételével az egyenlő bánásmód betartása és az esélyegyenlőség elősegítése érdekében:

- **Munkakörülményeken javít**, különös tekintettel a vidékről bejáró és hátrányokkal küzdő tanulók esetében.

2. A **tanulói jogviszony megtartást**, egyéni előrejutást célzó képzési programokhoz egységes elvek alapján való hozzáférés lehetőségét biztosítja.

Ennek érdekében:

- Az iskola tanulói számára biztosít: iskolai pszichológust, ifjúságvédelmi felelőst, fejlesztő pedagógusokat.
- Az iskolai könyvtár, számítógéppark tanórákon kívül igénybe vehető.
- A tanulók tanulási, továbbképzési igényeit megismeri, az elvárásokat megvizsgálja, és az intézményi célokkal egyeztetve hozza meg a döntéseket.
- A terv összeállításakor az egységességre helyezi a hangsúlyt és az egyenlő, méltányolható bánásmód szerint jár el.

2.9 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A beszámoltatás célja: Olyan pedagógiai információk, adatok szerzése, amelyek tájékoztatást adnak a tanulók tudásáról, annak minőségéről, az oktatás-nevelés folyamatáról, az elérendő célokról, és egyben meghatározzák az esetleges tanulási, oktatási, nevelési korrekciókat a pedagógiai célok eléréséhez.

A beszámoltatás célja lényegében annak meghatározása, hogy összefüggéseket kapjunk a pedagógiai, szakmai program céljai és ennek hatására a tanulóknál végbemenő változások között, azaz hogyan viszonyulnak egymáshoz, és a tanároknak bízott diákok magatartása, teljesítménye optimális irányban változzon.

Funkciói:

1) a tanulót szempontjából:

- értékelő, minősítő
- tájékoztató, (visszajelzést ad)
- motiváló
- korrekciót mutató

2) A tanítási-tanulási folyamat szempontjából:

- a tanítási-tanulási folyamatok közvetlen irányítása
- visszacsatolás a tanítási, tanulásszervezési módszerekről
- hatékonyság, eredményesség növelése
- a folyamatok optimalizálásának lehetősége

3) A pedagógiai, szakmai program céljai tekintetében:

- az eredmények és tantervi fejlesztési követelmények összevetése
- az esetleges problémák okainak feltárása

- Szükséges korrekciók meghatározása

Értékelési eljárások a funkciók alapján:

- a) **A diagnosztikus értékelés:** A helyzetfeltárás eszköze, előzetes tudás megállapítása (új osztály, új anyagrész, szintfelmérés), a pedagógus tájékozódását szolgálja. A pedagógiai stratégia megalapozása, a hatékonyság javítása. Ilyen felmérésre nem adható érdemjegy.
- b) **A formatív (formáló-segítő) értékelés:** Célja a tanulási folyamat segítése. Információt ad a tanárnak és a diáknak a tanítás és a tanulás eredményességéről, tudáselemekre, résztudásra irányul. Ennek megfelelően az értékelésnek, folyamatosnak, pontosnak személyre szabottnak kell lennie, hiszen csak így fejt ki motiváló hatását. Kétirányú jelzés révén szabályozza mind a tanulás, mind a tanítás folyamatát.
- c) **A szummatív (lezáró, minősítő) értékelés:** a tanulási folyamat zárásakor használjuk. Összegző minősítést ad, hogy valamely tanulmányi szakasz végén a tanuló hogyan tett eleget tanulmányi követelményeinek (félévi, év végi osztályzat, vizsga). Következtetések előremutatóak.

Az értékelés, a tanórai számonkérés az iskolai munka állandó része. A tanárok értékelő munkájának jelentős következményei vannak a tanulók munkájára, motiváltságukra, ezért fő alapelv, hogy az értékelés segítse a diákokat. Az értékelés az egyéni különbségek figyelembe vételével adjon visszajelzést a diáknak.

A szaktárgyi értékelés mindig becslés, mivel 5 fokozatú skálához viszonyítjuk a tanulók teljesítményét. (Knt. 54. §)

Az értékelések módja:

Knt. 54. § (1) „A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök - az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével - végzi.”

„Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti.”

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

- a) a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),
- b) a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2),
- c) a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

A tanuló tudásának értékelési alapja az iskola helyi tantervében megfogalmazott követelményrendszer.

- **jeles (5):** ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátított és tudását alkalmazni is tudja. Tárgyi tudása kifogástalan, képes önálló ismeretszerzésre. Az tanórákon aktívan közreműködik.
- **jó (4):** Ha a tanuló kevés hibával, hiányossággal sajátította el a követelményeket és csak kisebb bizonytalansággal tudja alkalmazni tudását. Tárgyi tudása megfelelő, érti a tananyag összefüggéseit, kifejezőképessége jó, önálló ismeretszerzésre is képes, a tanórák aktív résztvevője.
- **közepes (3):** Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit, pontatlanul, felszínesen, olykor több hibával teljesíti. Tárgyi tudása bizonytalan, teljesítménye nem egyenletes, a munkavégzés során tanári segítségre szorul, nem önálló. Ismereteiről nem tud összefüggő előadással beszámolni.
- **elégséges (2):** Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit csak a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismereteit sajátította el. Tudása nagyon felszínes, a tananyag összefüggéseit nagyon nehezen érti meg. Ismeretei alkalmazásában önállótlan. Számonkérések során jelentős segítségre szorul.
- **elégtelen (1):** Ha a tanuló a helyi tanterv minimális követelményeit sem sajátította el, nem rendelkezik a továbbhaladáshoz szükséges elégséges ismeretekkel, és tanári segítséggel sem képes önálló feladatmegoldásra. Tudása hiányos. Önálló ismeretfeldolgozásra segítséggel sem képes. Számonkérések során a tanári segítség sem vezet eredményre.

Intézményünkben arra törekszünk, hogy a beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és minden formája feleljen meg a mérésmethodikai követelményeknek.

Beszámoltatás, értékelés alapelvei, követelményei:

- Az értékelés legyen érvényes, objektív és megbízható.
- Legyen folyamatos, sokoldalú, változatos értékelési rendszer.
- Mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze, a tanuló tudására irányuljon.
- A tanulói erősséget emelje ki, az kapjon hangsúlyt, amit a tanuló tud.
- Feleljen meg a tantárgy követelményeinek, a tanulók életkori sajátosságainak.
- Legyen kiszámítható, ismerjék a tanulók az elvárható követelményszinteket.
- Alakítsa ki a helyes önértékelést, a reális értéktételeket.
- Fontos a tantárgyi szaknyelv használata és a helyes magyar kifejező- és előadói készség fejlesztése.
- Pozitív motivációra késztesen, legyen előremutató és fejlesztő.
- Nem lehet a büntetés, fegyelmezés, a magatartás minősítés eszköze.
- Az ellenőrzést mindig kísérje értékelés, mely legyen mindig előremutató.
- Valamennyi tantárgyat érdemjegyekkel osztályozunk.
- A szóbeli és írásbeli számonkérés, beszámoltatás aránya megfelelő legyen.
- A szóbeli beszámoltatás során kapjon hangsúlyt az érettségi követelményekben és az SZVK-ban megfogalmazott szóbeli témakörök, tananyagtartalmak számonkérése.
- A félévi, év végi osztályzat nem térhet el lényegesen – a tanuló kárára- a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától.

- Az év végi osztályzat az egész évi teljesítményt értékeli.

Az ismeretek számonkérésének formái:

a) Szóbeli számonkérések:

- **szóbeli felelet:** A tanítási órákon feldolgozott ismeretanyag rendszeres ellenőrzése, önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján. Bejelentése nem kötelező.
- **órai munka:** Az órai munkában való aktív részvétel, minőségi közreműködés esetén. Előre nem bejelentendő, szaktanári döntés alapján.
- **önálló kiselőadás:** Egy adott téma önálló feldolgozása és előadása. Önállóan vállalt tanulói feladat, értékelése előre egyeztetett.

b) Írásbeli számonkérések:

- **írásbeli felelet (röpdolgozat, teszt, rajzi szerkesztések):** Előző egy-két óra anyagából, bejelentés nélkül bármikor íratható.
- **témaközi írásbeli dolgozat:** Egy-egy témakör 2-4 tananyagára terjedhet ki, előző órán bejelenthető. Maximum 30 perces írásbeli számonkérés.
- **témazáró dolgozat:** Egy-egy témakör lezárása, összefoglalása és gyakorlása után íratható. Legalább egy héttel a dolgozat íratása előtt bejelentendő. 1 tanórát (45 percet) vehet igénybe. A dolgozat témáját a szaktanár pontosan határozza körül, emelje ki a hangsúlyos területeket, és adjon szempontokat a felkészüléshez.
- **házi dolgozat:** Meghatározott témában otthon elkészítendő írásbeli feladat, mely mindenki számára kötelező. Minden tantárgyból íratható félévente 1-1 házi dolgozat. Párhuzamosan maximum csak 2 írásbeli házi dolgozat adható fel. Téma- és feladatkörét a kiadáskor meg kell határozni. Az elkészítés időtartama minimum 2 hét, amelybe a tanítási szünetek nem számíthatók be. Értékelése osztályzattal történik, be nem adása a feladat elégtelen megoldásával egyenértékű.
Témájában és formájában tantárgyanként különböző lehet, de mindig gondos előkészítés és a szempontok kijelölése előzze meg. Ezzel a tudományos kutatómunka módszereit is elsajátítják a tanulók, az esszéjellegű munkáknál a formai vonatkozások (hivatkozások, szakirodalom stb.) is képezik az értékelés részét.
- **szerkesztéses, szakmai rajzi feladatok:** Szakmai elméleti tantárgyak szerkesztési rajzi feladatának elkészítése. A tantárgyi követelményekben előírt kötelező rajzi feladatok megrajzolása (szerkesztése) előre meghatározott határidőre. A rajzfeladat beadásáig a részfeladatokat is teljesíteni kell előre ütemezett részhatáridőkre. Órai konzultációkon az elkészült részfeladatokat be kell mutatni, osztályzatokkal lehet értékelni. A kötelező részfeladat be nem mutatása, konzultáció elmaradása, valamint a végső rajz be nem adása a feladat elégtelen megoldásával egyenértékű.
- **Füzetek vezetése, rajzfeladatok:** A tanulók által készített órai írásbeli, rajzi munkák értékelése, melynek célja a tanulók minőségi írásbeli munkájának motiválása, jegyzetelésre történő tanítás, az esztétikára, megfelelő igényszintre

történő nevelés. Ezek értékelését meg kell különböztetni a tartalmi beszámoltatástól. Gyakoriságát a pedagógus határozza meg, de félévenként minimum egyszer kerüljön értékelésre a tanulók órai írásbeli munkája.

- **Helyi és országos mérések (külső mérések):** Be- és kimeneti mérések, melyek előre meghatározott időpontokban, központilag szabályozott eljárások és előírások alapján megíratott írásbeli munkák. Tájékoztató, helyzetfelmérő információkat mutat. A mérések révén visszajelzéseket szerzünk, hogy tanulóink tudása, képességei milyen szinten állnak az adott populáció átlagtudásához képest. Osztályzattal nem minősíthető. A mérések összesített eredményeit és szakértői feldolgozását a munkaközösségek elemzik, és felhasználják a fejlesztés irányának meghatározásában

c) **Gyakorlati számonkérések:**

- **Munkadarabok elkészítése, munkafolyamatok elvégzése adott anyagból, meghatározott idő alatt:**

Az egyes szakmák gyakorlati feladatainak elkészítése a követelménymodulok, gyakorlati tantárgyak előírásai alapján. A feladatok folyamatukban értékeldők, havonta legalább egy osztályzattal. Külső gyakorlaton lévő tanulók értékelését a munkahelynek havonta meg kell küldeni az iskola részére.

- **Projekt munkák készítése:** A tanulók által is elfogadott kiválasztott téma, vagy probléma cselekvő feldolgozása, mely történhet csoportban és egyénileg is. több szaktárgy, illetve szaktudomány körébe tartozó egységes, összefüggő, komplex elméleti és gyakorlati munka. A projekt munkára adott időtartam mindig meghatározott, tanulók számára adott. A végeredmény minden esetben egy bemutatható szellemi, anyagi produktum, alkotás, melynek elkészítése mellőzi a hagyományos órakeretet.

A projekt munka során folyamatosan osztályzattal értékelni kell:

- a produktum színvonalát az előírt követelményekhez képest,
- kompetenciák fejlődését
- együttműködés képességét, szervezetségét
- egyén fejlődését az elvégzett feladat során
- a projekt kivitelezése során a kreativitását, az önálló munkavégzés fejlődését
- a projekt megtervezését, a terv megvalósulását, a megvalósulás színvonalát

A projekt munka végső osztályzatának meghatározásakor a folyamatos értékelést is figyelembe kell venni.

- **Számítógépes tervezési gyakorlati feladatok:** Alapvető számítógépes programok (Word, Excel) alkalmazásszintű ismerete, a szakmai tantárgyak számítógépes feladatainak készítése CAD rajzolóprogramok használatával, komplex építészeti rajzi dokumentációk összeállítása számítógépes programok alkalmazásával, záró dolgozat készítése.

Mindegyik feladat típus értékelésénél meghatározó:

- a tantárgyi követelményrendszer
- a programok önálló, alkalmazásszintű használata
- gyakorlatias feladatmegoldás

- a feladat teljesítésének összhangja a követelményekkel
- Az értékelés, osztályzás történhet

- bármelyik foglalkozás (óra) alkalmával
- feladatonként.

Dokumentáció, záró dolgozat összeállításánál részfeladatokra is adható osztályzat. Ezekben az esetekben a részletes követelményeket, az értékelés szempontjait a rész-, és végső határidőket a feladatok kiadásakor a tanulónak írásban kell meghatározni.

- **Mérési feladatok végzése:** Laboratóriumi feladatok, geodéziai mérések végrehajtása. A gyakorlati mérési feladatok értékelésénél elsődleges szempont:
 - a mérési gyakorlati feladatok önálló végrehajtása,
 - a szükséges eszközök szerepe, használatának ismerete,
 - csoportmunkában történő közreműködés,
 - jegyzőkönyvek készítése, minősítési ismeretek.

Értékelhető, osztályozható:

- egy-egy vizsgálat, mérés végrehajtása után, vagy folyamatában,
- egyéni önálló feladat végrehajtása,
- csoportmunkában való részvétel, együttműködés,
- mérések jegyzőkönyvek, dokumentálása összeállítása,
- vizsgálatok leírása.

A gyakorlati feladatok értékelésénél figyelembe kell venni a tanuló adottságaihoz, képességeihez mért aktivitást. Lehetséges a tanulók munkájának csoportos értékelése is.

A beszámoltatások rendje:

Az iskola fontos feladatának tekinti a tanítás-tanulás folyamatában a tanulók munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését. A tanulmányi munka értékelésének alapja a tantárgyanként megfogalmazott követelményrendszer. A pedagógusok a tanulók tanulmányi előmenetelének és teljesítményének értékelését, minősítését főleg az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében megfogalmazottakhoz, előírt követelményekhez. Ezen kívül figyelembe kell venni azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak (fejlődtek-e, vagy hanyatlottak-e) az előző értékelés óta.

- A beszámoltatás részletes tantárgyankénti feltételeit, követelményeit meghatározza az egyes tantárgyak helyi tanterve, és a kimeneti követelmények (az SZVK-k)
- A pedagógus döntési jogkörébe rendelt, hogy helyes arányban alkalmazza a beszámoltatás, a számonkérés egyes formáit, az egyéni és csoportos értékelést tantárgyának sajátosságainak megfelelően.
- A tantárgyi követelményeket, illetve az értékelés és a minősítés szempontjait, formáit a szaktanárok a tanév elején részletesen ismertetik a tanulókkal.
- Az új tanulók, illetve a hosszabb betegség után visszatért tanuló számára a hiányosságok pótlására a szakatanárokkal történő egyeztetés után a hiányosságok pótlására türelmi időt kell biztosítani.
- A tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti.

- Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A szülő a digitális naplóba történő belépéssel, kód megadásával tájékozódhat gyermeke tanulmányi előmeneteléről.
- A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az évközi érdemjegyeket és az év végi osztályzatokat szóbeli vagy írásbeli szöveges értékelés kíséri.
- Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti.
- Témazáró dolgozatot legalább egy héttel a dolgozat íratása előtt be kell jelenteni.
- Az előre bejelentett témazárót minden tanulónak kötelessége megírni. Hiányzó tanulók a hiányzás megszűnését követő két héten belül pótló dolgozatot kötelesek írni.
- Témazáró dolgozat esetén javítódolgozatra nincs lehetőség.
- Kötelező írásbeli feladatok, rajzi, számítógépes munkák be nem adása a feladat elégtelen megoldásával egyenértékűek.
- A tanulók munkájának és előmenetelének értékelése folyamatos legyen. Minden tárgyból félévente legalább három érdemjeggyel kell rendelkeznie ahhoz, hogy félévkor és évvégén osztályozható legyen. A kéthetente 1, illetve a heti 1 órában oktatott tantárgyak esetén legalább 2 érdemjegy szükséges félévente.
- A tanuló szóbeli feleleteinek, írásbeli munkáinak és gyakorlati feladatainak értékelése nyilvános és mindig indokolandó, és a kötelező a tanulóval ismertetni.
- Az osztályfőnök legalább egy hónappal a félévi és az év végi osztályozás előtt írásban értesíti azoknak a tanulóknak a szüleit, akik valamilyen tantárgyból gyengén állnak.
- Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, az osztályfőnök, gyakorlati képzés szervezője által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.
- A felnőttoktatásban részt vevők beszámoltatására vonatkozó eljárási rendet az iskolai felnőttoktatási szabályzat tartalmazza.

A beszámoltatás korlátai:

- A tanulók teljesítménye csak egész jeggyel értékelhető, törtjegyet és egyéb jelöléseket a naplóban (digitális naplóban) nem használunk.
- Önként vállalt feladat esetén a tanuló dönthet a pedagógus által megajánlott érdemjegy elfogadásáról
- A témazáró dolgozaton kívül a tanuló a szaktanár engedélyével javító dolgozatot írhat a tanítási órán, vagy azon kívül. A javító dolgozat megírását a tanuló nem követelheti.
- Egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, vagy felmérő dolgozatot lehet íratni. (Ezt az osztályban tanító tanároknak kell egyeztetni.)
- Elméleti tantárgyak esetében a félévi és év végi osztályzat nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből.
- Beszámoltatás (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) alól – kérésére – mentesül a tanuló a háromnál több napos hiányzást követő első tanítási órán, ha pedig két hétig vagy annál hosszabb ideig hiányzott, a tanár haladékokat ad számára a tananyag bepótlására.
- A témazáró és az évfolyamfelmérő dolgozatok minimumszintjét a munkaközösségek határozzák meg. határozzuk meg, ez alól kivételt jelentenek azok a szakmai, illetve szakmacsoportos tárgyak, amelyeknél bizonyos ismeretek hiánya veszélyeztetheti – későbbi munkája során – a rá bízott embereket és az SZVK is magasabb követelményszintet állapít meg.

- Az év eleji szintfelmérés érdemjegye csak akkor számít bele a félévi osztályzatba, ha a mérést ismétlés előzte meg, illetve ha az érdemjegyet a tanuló kéri.
- A tanulók teljesítmények értékelésénél alkalmazkodni kell az egyes munkaközösségek megállapodásaihoz.
- A házi feladat és a felszerelés hiányára, illetve a magatartásra nem adható tantárgyi elégtelen, kivétel a házi dolgozat és a szerkesztéses, szakmai feladatok, melynek értékelését a szaktanár előre jelezte.
- A beszámoltatás formáit, annak arányait (írásbeli, szóbeli, gyakorlati), illetve az egyéni és csoportos értékelést a tantárgy sajátosságainak megfelelően a pedagógiai program keretén belül a pedagógus (szaktanár) döntési hatáskörébe tartozik.
- A tanulók órai munkájának fűzetvezetése, rajzi munkáinak értékelése nem egyenértékű a tantárgy tartalmi követelményeivel.
- Knt. 56. § (1) A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti
 - a) az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és e helyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő,
 - b) a gyakorlati képzés kivételével egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól.

A beszámoltatás teljesítményének értékelésének súlypontjai:

A tanulók teljesítményének értékelésekor az egyes beszámoltatási formák eltérő súllyal kerülnek beszámításra.

A súlyozás szempontjai:

- A továbbhaladáshoz szükséges legfontosabb ismeretek, összefüggések, törvények ismerete.
- Az ismeretek megértésében, elsajátításában és alkalmazásában elért jártasság.
- A tanítás-tanulási folyamatban kialakult, a továbbtanuláshoz, a szakmai munkavállaláshoz szükséges legfontosabb készségek, képességek ellenőrzése.
- A helyi tanterv minimumkövetelményeinek teljesítése.

Ennek megfelelően:

- A beszámoltatás során a tanulók teljesítményének értékelésekor kapott érdemjegyek nem egyenértékűek. A témazáró dolgozatok érdemjegyei a félévi és az év végi osztályzatok kialakításánál kétszeres súllyal kerülnek számításba.
- Témazáró dolgozatok (felmérések) értékelésekor a pontozási rendszert a munkaközösségek alakítják ki tekintettel a tantárgyak (közismereti, szakmai elméleti, szakmai gyakorlati) kimeneti követelményekben betöltött szerepére.
- Az érdemjegyek, osztályzatok kialakításánál figyelembe vesszük a teljesítmény változásának tendenciáit (rontás esetén esetleg az okait), valamint a tanuló képességeit, szorgalmát és órai munkáját is.
- Szakmai tantárgyak esetén az értékelésnél nagyobb súllyal kerül számításba a vizsgakövetelményekben szereplő tantárgyak.

A félévi és év végi osztályzatok megállapításának rendje és formái:

- a) A nappali tagozatos tanulók teljesítményét félévkor és év végén a szorgalmi idő alatt folyamatosan szerzett érdemjegyek alapján értékeljük és minősítjük a jogszabályi előírások szerint.

- b) A vizsgán nyújtott teljesítményük alapján a vizsgabizottság állapítja meg a tantárgyi osztályzatát azoknak a tanulóknak, akik magántanulók, és az iskola által összeállított ütemezés szerint kötelesek osztályozó vizsgát tenni:
- mulasztásaik miatt nem osztályozhatók, és ezért a jogszabályi előírások alapján osztályozó vizsgát kell tenniük,
 - iskolaváltás miatt különbözeti vizsgát tesznek,
 - javítóvizsgát tesznek,
 - felnőttoktatásban részt vevő tanulók teljesítményét a vonatkozó fejezetben leírtak alapján értékeljük és minősítjük.
- c) A félévi értesítőben és a bizonyítványban szereplő tantárgyi osztályzatok összefoglaló képet adnak a tanuló adott tanévben nyújtott összteljesítményéről,
- minősítik a tanuló munkáját,
 - a tanév végi osztályzat azt tanúsítja, hogy a tanuló az adott évfolyam tantervi követelményeit milyen mértékben teljesítette, ismeretei elegendőek-e, hogy a következő évfolyamba lépjen, illetve, hogy záróvizsgára lehessen bocsátani.
- d) A félévi és év végi teljesítmény minősítése általában az ötfokú osztályozási skála alapján történik, kivéve azoknál a tanulóknál, ahol jogszabály szerint a szóvegesen kell értékelni a tantárgyakat. Ezekben az esetekben a következő jelölést alkalmazzuk:
- nem osztályozható (no)
 - jól megfelelt (jmf)
 - megfelelt (mf)
 - nem felelt meg (nfm)
- e) Ha az osztályzat az érdemjegyek alapján nem állapítható meg egyértelműen, a második félév eredményei számítanak hangsúlyosabban, illetve a szaktanár a tanuló számára – a pedagógiai szempontok mérlegelésével biztosíthatja a javítás lehetőségét (ettől eltekinthet, ha a tanulónak kellő számú érdemjegye van, és év közben nem törekedett a jobb teljesítményre).
- f) Ha a tanuló második félévi teljesítménye az elsőhöz képest jelentős, egy osztályzatnál nagyobb pozitív irányú eltérést mutat, az év végi osztályzata abban az esetben lehet két osztályzattal jobb a félévinél, ha a szaktanár által meghatározott formában számot ad arról, hogy pótolta az első félévi hiányosságait.
- g) Ha a tanuló érdemjegyeinek matematikai átlaga – a fenti súlyozás alapján – nem éri el a 1,8-as szintet, elégtelen osztályzatot kap, kivéve, ha – a szaktanár indokai alapján – a nevelőtestület az osztályozó konferencián az elégséges osztályzat mellett dönt.
- h) Az 1,8 – 1,99 közötti átlagnál a szaktanár a pedagógiai szempontokat mérlegelve dönt a tanuló osztályzatáról.
- i) A tanulók szaktanár által megállapított félévi és év végi osztályzatait a nevelőtestület az osztályozó konferencián áttekinti, év végén dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről is. Ha a szaktanár bizonytalan az osztályzat megállapításában, kérheti, hogy a nevelőtestület szavazással döntsön.

- j) Ha a szaktanár által javasolt év végi osztályzat – a tanuló hátrányára – lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felkéri a pedagógust, hogy adjon tájékoztatást döntésének okairól, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az év végi osztályzatot az évközi eredmények alapján a tanuló javára módosítja.
- k) A jogszabályi előírások szerint megtartott évközi vizsgán megállapított osztályzatot a nevelőtestület nem változtathatja meg.
- l) A tanuló vagy a szülő - a törvényi előírásoknak megfelelően – írásban kérelmezheti az osztályzat felül bírálását, ebben az esetben a tanuló független vizsgabizottság előtt ad számot tudásáról.

2.10 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban a közismereti tantárgyak közül csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát, lehetőség szerint a matematikát, magyar nyelv és irodalmat, és a magyar-kommunikációt. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására.

Azon szakmák esetében a szakma specifikus tantárgyakat csoportbontásban tanítjuk, ahol kis létszám miatt az osztályok szervezésénél két szakma kerül összevonásra.

A választható tantárgyak esetében – a feltételek megléte esetén – diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére. A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

A csoportok szervezésénél a 2011. évi CX. törvény 4. melléklete az irányadó.

2.11 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

Iskolánk testnevelő tanárai minden tanévben - az adott tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott mérési időszakban - országosan egységes mérési módszer és az annak alkalmazásához kifejlesztett eszközök alkalmazásával, a nappali rendszerű iskolai oktatás rendje szerinti tanulók részvételével elvégzik a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, valamint az ehhez kapcsolódó feladatokat.

A tanulók fizikai fittségi mérésének célja a tanulók egészsége megőrzésének, javításának, fenntartásának előmozdítása, és a tanulók egészségi állapotának nyomon követése a tanulók fizikai fittségi szintjének feltárásával.

A fizikai fitsségi mérések egyes tanulókra vonatkozó, adott tanévben rögzített adatait az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusai tanévenként elemzik, és meghatározzák az adott tanuló fizikai fitsségi szintjének további fejlesztése szempontjából – elsősorban az iskolai testnevelés órák keretei között – szükséges intézkedéseket.

A Nemzeti Egységes Tanulói Fitsségi Teszt (NETFIT) a tanulók fizikai fitsségi mérésének adatait rögzítő informatikai alapú diagnosztikus értékelő rendszer.

A NETFIT rendszerbe azonosításra alkalmatlan módon feltöltött tanulói eredményeket a NETFIT-et támogató informatikai alapú diagnosztikus értékelő rendszer automatikusan kiértékeli.

A NETFIT a fizikai fitsségi mérés során három **tartalmi területet**, azokhoz kapcsolódóan pedig négy **fitsségi profilt** különböztet meg:

Tartalmi területek

- A tanulók testösszetételére vonatkozó mérések – az antropometriai paraméterek mérése és a testösszetétel becslése
- A tanulók vázizomzatának fitsségére vonatkozó (pálya)tesztek
- A tanulók aerob kapacitására vonatkozó (pálya)tesztek

Fitsségi profilok

- Testösszetétel és tápláltsági profil
- Vázizomzat fitsségi profil
- Hajlékonysági profil
- Aerob fitsségi (állóképességi) profil

A mérések, tesztek típusai:

A tanulók testösszetételére és tápláltsági állapotára vonatkozó mérések

1. Testtömeg mérése
2. Testmagasság mérése
3. BMI (az előző két érték alapján számítva)
4. Testzsírszázalék mérése

A tanulók aerob kapacitására és vázizomzatának fitsségére vonatkozó mérések, tesztek

5. Ütemezett hasizomteszt
6. Törzsemelés teszt
7. Ütemezett fekvőtámasz teszt
8. Kézi szorítóerő mérés
9. Helyből távolugrás teszt
10. Hajlékonysági teszt
11. Állóképességi ingafutás teszt 15m, ill. 20m

A vizsgálatot minden olyan egészséges tanulóval elvégeztetjük, aki az iskolai testnevelés alól nem kap teljes felmentést. A könnyített-és a gyógytestnevelésre utalt tanulók általános izomerejének minősítése csak a szakorvos által nem tiltott motorikus próbákban elért teljesítmények alapján történik.

A test általános izomerejét, erő-állóképességét motorikus próbák alapján értékeljük.

Általános vizsgálati szempontok:

- A vizsgálat előtt a tanulóval ismertetjük a vizsgálat célját, gyakorlati hasznosságát és az elvégzendő feladatot.
- A vizsgálatot az erre a célra elkészített mérési útmutató alapján végezzük el.
- Az általános fizikai teherbíró-képesség pontértékeinek meghatározása a táblázatok alapján történik.
- Minden motorikus próba elvégzése előtt általános és speciális bemelegítést végzünk a tanulókkal.
- Az általános testi erő, erő-állóképesség mérésére alkalmazott próbák közül a dinamikus erő mérésére alkalmazott próbáknál legalább három kísérleti lehetőséget biztosítunk a tanulóknak, melyből a legjobb teljesítmény alapján számítjuk a pontot.

A fizikai fittségi mérés eredményeit a mindenkori tanév rendjéről szóló jogszabályban meghatározott mérési időszak utolsó napjáig az iskolának a tanuló mérési azonosítójának alkalmazásával fel kell tölteni a NETFIT rendszerbe. A fizikai fittségi mérés tanulót érintő eredményeiről a tanuló és a szülő a tanuló mérési azonosítójának felhasználásával a NETFIT rendszeren keresztül kap tájékoztatást.

2.12 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

2.12.1 Az iskola egészségnevelési elvei

- Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíteni a tanulók és a tantestület egészségének a védelmét.
- Az iskola a szocializációnak olyan színtere legyen, ahol az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokásokat, magatartásmintákat tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk. Az egészséges életmódot szolgáló tevékenységi formák, az egészségbarát viselkedés mindenkinek személyiség-tulajdonságává váljon.
- Együttműködést kialakítani a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek valamint a szülő és a diákok között, annak érdekében, hogy az iskola mintául szolgáljon, mint egészséges környezet.
- Segíteni a diákokat, az iskola dolgozóit, a diákokon keresztül a családokat egészségük megőrzésében.

2.12.2. Az iskola környezeti nevelési elvei

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladata a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a tár-

sadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása. Bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktuskezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítani. Kiemelt feladatnak érezzük, hogy tanulóink szemléletén alakítsunk, környezet- és természet szeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk. Ez a munka az iskola szinte minden területére kiterjed. Minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink egységes egészként lássák a természetet és benne az embert.

Gyakoroltatjuk az egyszerű, komplex természetvizsgálatokat, megtanítjuk őket, hogy a természetben megtapasztalt jelenségek okait keressék, azok összefüggéseit meglássák. Ezzel elérhetjük, hogy a tanítványaink környezettudatos, környezetvédő, környezetet óvó felnőtté váljanak.

Az **iskolai környezeti nevelés** során a tanulók felkészülhetnek környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet értékeit is figyelembe vevő cselekvésre. Ezért a környezeti nevelés:

- megfelelően stabil, megújulásra képes érzelmi kapcsolatot alapoz és erősít meg az élő és élettelen környezettel
- kifejleszti a szándékot és képességet a környezet megismerésére
- felkelti az igényt és képessé tesz:
 - a környezet változásainak, jelzéseinek felfogására,
 - összefüggő rendszerben való értelmezésére, abban felismerhető kapcsolatok megértésére,
 - a problémák megkeresésére, okainak megértésére,
 - kritikai és kreatív gondolkodás kialakítására, és ezáltal a lehetséges megoldások megkeresésére,
 - az egyéni és közösségi döntések felelősségének megértésére, vállalására, környezeti kérdésekben,
 - a környezet értékeit figyelembe vevő cselekvésre.

Alapelvek között a legfontosabbak:

- a fenntartható fejlődés
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései
- alapvető emberi szükségletek
- emberi jogok
- demokrácia
- elővigyázatosság
- biológiai és társadalmi sokféleség
- ökológiai lábnyom

Célja:

- Az iskola tanulói és dolgozói között minél több környezettudatosan gondolkodó és cselekvő személy legyen.
- A tanításban és az iskolai élet minden területén érvényesüljön
 - a környezeti nevelés,
 - a fenntarthatóság pedagógiai elvei.
- Az iskolai munkához több szálon kapcsolódjon a helyi közösség.
- A helyi környezeti értékek és gondok részét képezzék az iskola pedagógiai munkájának, a helyi pedagógiai programba beépítve, a minőségbiztosítási elvárásoknak megfelelően.
- A tevékenységeink és szemléletünk minél szélesebb körben ismertté váljon és az a lakosság körében elterjedjen.

2.13 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

2.13.1 A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

A tanulóközösségek vagy egyes tanulók a tanulmányi és közösségi tevékenységében elért kiemelkedő eredményeiért jutalmazhatók.

A jutalmazás elvei:

Jutalmat kaphat az a tanuló vagy tanulóközösség, aki/amely:

- folyamatosan kiemelkedő tanulmányi teljesítményt nyújt;
- kiemelkedő tanulmányi eredményt ér el valamely tantárgyban;
- tanulmányi versenyen jó teljesítményt nyújt;
- az iskola hírnevét öregbítő módon szerepel valamely vetélkedőn, versenyen, pályázaton;
- folyamatosan kiemelkedő a szorgalma;
- kimagasló sporteredményt ér el, és tanulmányi munkája ellen sincs kifogás;
- az iskolai vagy osztály közösségért munkát vállal, és azt példásan teljesíti;

A jutalmazás formái:

- Dicséret osztályfőnöktől, szaktanártól, igazgatótól az ellenőrzőbe;
- Nevelőtestületi dicséret, írásos formában közvetítve;
- Jó tanuló, jó sportoló kitüntetés az iskola egésze előtt átadva;
- Oklevél, könyvjutalom az iskola egésze előtt átadva;
- Ybl-szobor, közösségi rendezvényen vagy iskolai ünnepélyen átadva;

Jutalmat vagy dicséretet adhat, illetve kezdeményezhet:

- a nevelőtestület bármely tagja;

- a nevelőtestület;
- a diákönkormányzat;
- helyi vagy külső szervek.

2.13.2 A magatartás értékelésének elvei

A tanulói magatartás értékelése:

Példás (5)

- viselkedése, fegyelmezettsége pozitív hatású, a tanítási órákon magatartása kifogástalan
- az iskola Háziarendjét következetesen betartja, másokat is erre ösztönöz
- tisztelettudó, segítőkész, udvarias
- a közösségi munkában kezdeményező, igyekszik másokat is a közösségi munkába bevonni

Jó (4)

- fegyelmezett, feladatainak eleget tesz
- viselkedése pozitív hatású, ritkán sérti meg a Háziarend előírásait
- a közösségben rábízott feladatokat megbízhatóan elvégzi

Változó (3)

- magatartása, fegyelmezettsége ingadozó, többnyire negatív hatású
- a Házirendet gyakran megsérti, hangneme, beszédstílusa bántó udvariatlan
- a tanítási órákon hanyag, figyelmetlen magatartásával gátolja a tanár és az osztály munkáját
- nem vagy csak ritkán vesz részt közösségi megmozdulásokon, ezeket magatartásával zavarja

Rossz (2)

- viselkedése zavaró, negatív hatású, megbízhatatlan, rossz példát mutat
- az iskola Háziarendjét rendszeresen megsérti, s ezért súlyos büntetést kell kiszabni
- hangneme, beszédstílusa közönséges, közösséget romboló és sértő
- a tanítási óra rendjét szándékosan és rendszeresen zavarja, a tanulmányi munkát akadályozza
- a közösségi megmozdulásokon nem vesz részt, a közösség tevékenységét bomlasztja, a közösségi tulajdont szándékosan rongálja
- az osztállyal és az iskolai közösséggel, azok céljaival szembehelyezkedik

2.13.3 A szorgalomjegyek megállapításának elvei

A szorgalomjegyek megállapításánál a tanuló képességeit, az egyes tantárgyak követelményeinek teljesítését, a tanóra alatti és otthoni munkáját kell figyelembe venni.

A tanulói szorgalom értékelése:

Példás (5)

- a tanítási órákon aktívan dolgozik, segítve az osztály és a tanár munkáját
- a tőle telhető legjobb eredmények elérésére törekszik, teljesítménye kiegyensúlyozott
- rendszeresen elvégzi házi feladatait, munkái esztétikusak, hibátlanok, példaértékűek, többletmunkát szívesen vállal
- az egyes tantárgyakban nyújtott teljesítménye közt nincsenek nagy eltérések

Jó (4)

- a tanítási órákon figyelmes, de nem kellően aktív
- képességei szerint dolgozik, házi feladatait elvégzi, de csak a kötelező tananyagra szorítkozik
- a tantervi követelményeket képességeinek megfelelően folyamatosan teljesíti, de az egyes tantárgyak eredményeiben nagy különbségek mutatkoznak

Változó (3)

- a tanítási órákon passzív, a munkavégzésben önállótlan, gyakran kell figyelmeztetni kötelességeire
- képességei alatt teljesít, házi feladatait nem minden esetben végzi el, felszerelése hiányos
- tanulmányi munkája rendszertelen, teljesítménye tantárgyakon belül is ingadozó

Hanyag (2)

- tanítási órákon nem figyel, az órát zavarja
- önálló tevékenységre nem, vagy alig lehet rábírni
- házi feladatait gyakran nem készíti el, felszerelése hiányos, munkáira nem összpontosít, igénytelen
- tanulmányi kötelezettségeinek alig tesz eleget, folyamatosan képességei alatt teljesít

3. Az iskola szakmai programja

Az iskola az alapító okiratában meghatározott szakmai feladatát a 2011.évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről alapján látja el. A szakmai feladat ellátásához rendelkezik a szükséges tárgyi és személyi feltételekkel.

A tárgyi feltételek fejlesztésére a pénzügyi források függvényében van lehetőség. A személyi feltételek igazodnak mind a feladatokhoz, mind pedig a tanulói létszámokhoz.

3.1 A szakmai kerettantervek jegyzéke

Az intézmény szakképzési szerkezetét a vonatkozó jogszabályok és a fenntartó határozza meg. A jogszabályok alapján az iskolában szakközépiskolai, szakgimnáziumi képzés folyik. A szakközépiskolai képzés szabályait a 2011.évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről 23.§(1-4) a 24§ (1-2) tartalmazzák.

A szakgimnáziumi képzés szabályait a 2011.évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről 22 § (1-2) szabályozza.

SZAKKÖZÉPISKOLA (nappali tagozatos képzés)

(Kifutó, utoljára a 2019/2020 tanévben az 5/13 évfolyamon)

Szakképesítés	Rendelet
54 582 03 Magasépítő technikus	14/2013. (IV.05.) NGM

2016. szeptember 01-től felmenő rendszerben

SZAKKÖZÉPISKOLA (nappali tagozatos képzés)

Szakképesítés	Rendelet
Három- és kétéves képzések	
34 582 01 Ács	30/2016. (VIII.31.) NGM
34 582 02 Bádogos	30/2016. (VIII.31.) NGM
34 582 13 Burkoló	30/2016. (VIII.31.) NGM
34 285 04 Festő, mázoló, tapétázó	30/2016. (VIII.31.) NGM
34 582 06 Kályhás*	14/2013. (IV.05.) NGM
34 582 07 Kőfaragó, műköves és épületszobrász	30/2016. (VIII.31.) NGM
34 582 14 Kőműves	30/2016. (VIII.31.) NGM
34 582 08 Kőműves és hidegburkoló*	14/2013. (IV.05.) NGM
34 582 10 Szárazépítő	30/2016. (VIII.31.) NGM
34 582 15 Tetőfedő	30/2016. (VIII.31.) NGM
34 582 11 Útépítő	30/2016. (VIII.31.) NGM
Ráépülő képzések	
35 582 04 Műemléki díszítőszobrász	30/2016. (VIII.31.) NGM
35 582 05 Műemléki helyreállító	30/2016. (VIII.31.) NGM
35 582 06 Rekonstrukciós és műemléki festő, mázoló	30/2016. (VIII.31.) NGM

*Utoljára a 2016/17-es tanévben indul

SZAKGIMNÁZIUM (nappali tagozatos képzés)

Szakképesítés	Rendelet
54 582 03 Magasépítő technikus*	30/2016. (VIII.31.) NGM
54 582 04 Mélyépítő technikus*	30/2016. (VIII.31.) NGM
54 582 02 Hídépítő és -fenntartó technikus*	30/2016. (VIII.31.) NGM
54 582 05 Útépítő és -fenntartó technikus*	30/2016. (VIII.31.) NGM
54 582 06 Vasútépítő és -fenntartó technikus*	30/2016. (VIII.31.) NGM
Az érettségivel együtt megszerezhető szakképesítések	
32 582 02 Építő- és anyagmozgató gép kezelője	30/2016. (VIII.31.) NGM
52 481 01 Digitális műszaki rajzoló	30/2016. (VIII.31.) NGM
Ráépülő képzések	
55 582 02 Műemlékfenntartó technikus	30/2016. (VIII.31.) NGM

*Kifutó szakképzési kerettantervek (utoljára a 2021/2022 tanévben az 5/13 évfolyamon)

SZAKKÖZÉPISKOLA (felnőtt oktatás esti tagozaton)

Szakképesítés	Rendelet
Három- és kétéves képzések	
34 582 01 Ács	30/2016. (VIII.31.) NGM
34 285 04 Festő, mázoló, tapétázó	30/2016. (VIII.31.) NGM
34 582 07 Kőfaragó, műköves és épületszobrász**	30/2016. (VIII.31.) NGM
34 582 02 Bádogos	30/2016. (VIII.31.) NGM
34 582 13 Burkoló	30/2016. (VIII.31.) NGM
34 582 06 Kályhás*	14/2013. (IV.05.) NGM
34 582 14 Kőműves	30/2016. (VIII.31.) NGM
34 582 08 Kőműves és hidegburkoló*	14/2013. (IV.05.) NGM
34 582 10 Szárazépítő	30/2016. (VIII.31.) NGM
35 582 07 Tetőfedő	30/2016. (VIII.31.) NGM
34 582 11 Útépítő	30/2016. (VIII.31.) NGM
Ráépülő képzések	
35 582 04 Műemléki díszítőszobrász	30/2016. (VIII.31.) NGM
35 582 05 Műemléki helyreállító	30/2016. (VIII.31.) NGM
35 582 06 Rekonstrukciós és műemléki festő, mázoló	30/2016. (VIII.31.) NGM

*Utoljára a 2016/17-es tanévben indul

**Utoljára a 2017/2018-as tanévben indul

SZAKGIMNÁZIUM (felnőtt oktatás esti tagozaton)

Szakképesítés	Rendelet
54 582 03 Magasépítő technikus*	30/2016. (VIII.31.) NGM
54 582 04 Mélyépítő technikus*	30/2016. (VIII.31.) NGM
54 582 02 Hídépítő és -fenntartó technikus*	30/2016. (VIII.31.) NGM
54 582 05 Útépítő és -fenntartó technikus*	30/2016. (VIII.31.) NGM
54 582 06 Vasútépítő és -fenntartó technikus*	30/2016. (VIII.31.) NGM

*Kifutó szakképzési kerettantervek (utoljára a 2018/2019 tanévben az 2/14 évfolyamon)

SZAKKGIMNÁZIUM (felnőtt oktatás levelező tagozaton)

Szakképesítés	Rendelet
55 582 02 Műemlékfenntartó technikus	30/2016. (VIII.31.) NGM

2018. szeptember 01-től felmenő rendszerben**SZAKGIMNÁZIUM (nappali tagozatos képzés)**

Szakképesítés	Rendelet
54 582 03 Magasépítő technikus	5/2018. (VII.09.) ITM
54 582 04 Mélyépítő technikus	5/2018. (VII.09.) ITM
54 582 02 Hídépítő és - fenntartó technikus	5/2018. (VII.09.) ITM
54 582 05 Útépítő és - fenntartó technikus	5/2018. (VII.09.) ITM
54 582 06 Vasútépítő és - fenntartó technikus	5/2018. (VII.09.) ITM
Az érettségivel együtt megszerezhető szakképesítések	
32 582 02 Építő- és anyagmozgató gép kezelője	5/2018. (VII.09.) ITM
52 481 01 Digitális műszaki rajzoló	5/2018. (VII.09.) ITM
Ráépülő képzések	
55 582 02 Műemlékfenntartó technikus	30/2016. (VIII.31.) NGM

SZAKGIMNÁZIUM (felnőtt oktatás esti tagozaton)

Szakképesítés	Rendelet
54 582 03 Magasépítő technikus	5/2018. (VII.09.) ITM
54 582 04 Mélyépítő technikus	5/2018. (VII.09.) ITM
54 582 02 Hídépítő és - fenntartó technikus	5/2018. (VII.09.) ITM
54 582 05 Útépítő és - fenntartó technikus	5/2018. (VII.09.) ITM
54 582 06 Vasútépítő és - fenntartó technikus	5/2018. (VII.09.) ITM
Ráépülő képzések	
55 582 02 Műemlékfenntartó technikus	30/2016. (VIII.31.) NGM

SZAKKÖZÉPISKOLA (nappali tagozatos képzés)

Szakképesítés	Rendelet
Három- és kétéves képzések	
34 582 17 Kőfaragó	5/2018. (VII.09.) ITM
34 582 16 Épületszobrász és műköves	5/2018. (VII.09.) ITM

3.2 Óratervek szakképesítésenként

A mellékelt Excel fájlokban.

3.3 Az előzetes tanulmányok és képesítések beszámításának lehetősége

A szakképesítésre történő felkészítéskor a tanuló előzetes szakirányú szakmai képesítése és szakirányú szakképesítése a tanulmányokba beszámítható. A beszámítás lehetőségéről, mértékéről és tartalmáról a szakmai munkaközösség véleménye alapján az iskola igazgatója határoz.

A tanuló előzetes – szakképző iskolában és felsőoktatási intézményben folytatott – tanulmányait a szakképzésre előírt – megegyező tartalmú – követelmények teljesítésébe, azok egyidejű igazolásával, kérelem alapján az iskola beszámítja. A beszámítható előzetes tanulmányokról és teljesített követelményekről az iskola igazgatója határozattal dönt.

Az iskola igazgatójának döntése ellen a kormányhivatalhoz lehet fellebbezést benyújtani.

3.4 Az évfolyam megismétlésének kötelezettsége alóli mentesítés lehetősége a tanuló gyakorlati mulasztása esetén

Amennyiben a tanulónak a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

A nevelőtestület az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén a tanulót mentesítheti az évfolyam megismétlésének kötelezettsége alól:

- a tanulónak nincs igazolatlan mulasztása;
- szorgalma és elért teljesítménye alapján mulasztását a következő tanév kezdetéig pótolja;
- az előírt gyakorlati követelményeket teljesíteni tudja.

Gyakorlati képzést folytató szervezetnél folyó gyakorlati képzés esetén a nevelőtestület döntéséhez szükséges a gyakorlati képzést folytató szervezet véleménye is.

4. A pedagógiai program elfogadására és jóváhagyására vonatkozó záradékok

A Budapesti Komplex Szakképzési Centrum Ybl Miklós Építőipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája pedagógiai programját a nevelőtestület 2016. 10. 04. napján tartott ülésén elfogadta.

Kelt: Budapest, 2016. 10. 04.

Szaló-Bondell Frelin

hitelesítő
nevelőtestületi tag

Kriszta Virág Sám

hitelesítő
nevelőtestületi tag

A Budapesti Komplex Szakképzési Centrum Ybl Miklós Építőipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája pedagógiai programjával az iskola fenntartója/működtetője egyetért, az abból a jogszabályi előírásokon felül rá háruló többletkötelezettségeket vállalja.

Kelt: Budapest, 2016.

.....

A Budapesti Komplex Szakképzési Centrum Ybl Miklós Építőipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája pedagógiai programját a mai napon jóváhagytam.

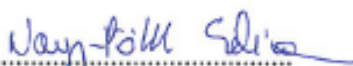
Kelt: Budapest, 2016. 10. 04.

[Signature]
igazgató

A Budapesti Komplex Szakképzési Centrum Ybl Miklós Építőipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája módosított pedagógiai programját a nevelőtestület 2018. december 12. napján tartott ülésén elfogadta.

Kelt: Budapest, 2018. december 12.

.....
hitelesítő
nevelőtestületi tag

.....
hitelesítő
nevelőtestületi tag

A Budapesti Komplex Szakképzési Centrum Ybl Miklós Építőipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája módosított pedagógiai programjával az iskola fenntartója egyetért.

Kelt: Budapest, 2018.

.....

A Budapesti Komplex Szakképzési Centrum Ybl Miklós Építőipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája módosított pedagógiai programját a mai napon jóváhagytam.

Kelt: Budapest, 2018. 12. 15.

.....
igazgató

1. sz. melléklet: A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja

1. ÁLTALÁNOS ALAPELVEK

Fejlesztő programunk lényege, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók (továbbiakban SNI) olyan pedagógiai gondozásban részesüljenek, amely lehetővé teszi számukra, hogy a megszkott környezetből való hosszabb kiemelés nélkül pótolják hiányosságait, képessé váljanak a saját tanulócsopottjukon belüli közös munkára, az önálló feladatmegoldásra, a tananyag felolgozására és eredményes elsajátítására.

Feladatunk a tanulók egyéni haladási üteméhez igazodó, önmagukhoz mért fejlődést értékelő, sikerélményt biztosító, és a reális életlehetőségeket folyamatosan szem előtt tartó oktatás és nevelés megvalósítása.

Az ellátás közös elvei:

- a) A feladatokat az intézmény dokumentumai tartalmazzák. E feladatok hosszú távúak és az iskola egész nevelési - oktatási rendszerét meghatározzák.
- b) A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység szakmaközi együttműködésben valósul meg, szervezett, nyitott tanítási - tanulási folyamat, és a tanulók igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teszi szükségessé.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös célja és feladatai:

- a meglévő ép funkciók erősítése és bevonása a hiányok pótlása érdekében,
- a hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása,
- a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása,
- a szükséges speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása,
- az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni kompetenciák kialakítása.

A SNI tanuló fejlesztésére vonatkozó célok, tartalmak, tevékenységek, követelmények megjelennek:

- a pedagógiai programban,
- helyi tantervben a tantárgyak programjában,
- a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban,
- egyéni fejlesztési tervben.

A helyi tantervi elemeknél a NAT-ban foglaltak az irányadók, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek mindenkor a tanulók fejlődésének a függvénye.

A szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógiai tanári / terapeuta kompetenciája:

- programok összeállítása,
- fejlesztőmunka,
- közreműködés a tevékenységek tervezésében, s ezt követően a konzultációban,
- a többségi pedagógusok munkájának segítése.

2. PEDAGÓGIAI REHABILITÁCIÓ TERVEZÉSE

Differenciálási terv, beavatkozási stratégia készítése
(makro- és mikro tevékenységek megtervezése)

A) MAKROTEVÉKENYSÉGEK:

I. DIFFERENCIÁLÁSI TERV

A differenciálás a gyakorlatban azt a folyamatot jelenti, amelynek eredményeképpen a tanítást az egyes tanulók egyéni szükségleteihez igazítják, ennek megfelelően átalakítják.

Az oktatás differenciálásának legfontosabb feltételei a következők:

- a) az oktatás individualizálása/ egyéni szükségletekhez való alkalmazkodás
 - oktatási célok megfogalmazásában
 - módszerek individualizálásában
 - egyéni teljesítményértékelés egyénhez igazításában
- b) a differenciálás megvalósításának lényeges meghatározója a kéttanáros modell alkalmazása a tanítási órákon (lehetőség szerint)

A differenciálás célja a tanulók képességeinek fejlesztése; a helyes tanulási szokások kialakítása, alkalmazni tudása; az önálló tudás megtanítása; az egyéni lehetőségek biztosítása, fejlesztése; a kudarcok elkerülésének segítése és sikerélmények biztosítása; a tanulók közötti kooperáció kialakítása, fejlesztése; az önellenőrzésre szoktatás és a tanulóknál a reális önértékelés és pozitív énkép kialakítása.

A differenciálás lehetséges típusai, melyek hatékonyan alkalmazhatók a tanórákon:

- tartalom szerint: amely során azonos tevékenységen belül különböző fejlesztési területeket emelnek ki
- érdeklődés szerint: az azonos tevékenységet egyéni haladási tempóban végzik el
- tempó szerint: lehetővé teszi a tanulók számára az egyéni haladási tempót a feladatmegoldásban
- szint szerint: a feladat azonos, de exteriorizációs szintje vagy a feladat megközelítése eltérő
- az információszerzés elsődleges forrása szerint: az információt közvetítő csatorna lehet auditív, vizuális vagy kinezetikus
- eredmény szerint: lehetővé teszi a válaszadás módjai közötti választást
- sorrend alapján: az azonos tananyagot a tanulók a maguk által választott megközelítéssel dolgozzák fel
- szerkezet alapján: milyen szerkezeti egységekben kapják a tananyagot
- a pedagógus tanulóra fordított segítségadásának ideje szerint
- a tanítás stílusa szerint: az egyes tanulókhoz különböző tanítási stílus alkalmazása (demokratikus, autoriter, laissez faire)

- csoportalkotás szempontjából: képesség szerinti heterogén csoportok létrehozása a legeredményesebb munkaforma, lehetőséget kell nyújtani minden tanuló számára a feladatban való részvételre és a kudarcok helyett sikerélmények szerzésére.

II. BEAVATKOZÁSI STRATÉGIA KÉSZÍTÉSE

1. Tanterem kialakítása:

Fontos a szabad tér biztosítása a kooperatív technikák, differenciált feladatmegoldás megvalósításához. Kisebb csoportokban tudjanak dolgozni, de szükség esetén ki is lehessen emelni egy-egy tanulót az önálló feladatvégzéshez. A speciális eszközök számára kellő szabad tér biztosítása a tanteremben. Elrendezése legyen átlátható, egyszerű, hogy a pedagógus könnyen meg tudja közelíteni a padokat és a segítségnyújtásban se akadályozzák a rendezési tárgyak.

2. Csoportok összetétele:

Az osztály- és csoportlétszám meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy a SNI tanuló a fogyatékoság típusától függően két vagy három tanulónak felel meg.

3. Nevelőtestületben változtatások:

Az intézmény többi pedagógusa is működjön együtt a gyógypedagógussal, fejlesztő pedagógussal, fontos a tevékenységek közös megtervezése és az eredmények elemzése, megbeszélése. Fokozatosan meg kell ismernie a magasabb évfolyamok pedagógusainak is a tanuló egyéni szükségleteit, a team munkához szükséges feltételeket. A befogadó iskolának és pedagógusainak több szakemberrel, intézménnyel való együttműködést kell felvállalniuk, szükség esetén külső segítséget is igénybe kell venniük:

- gyógypedagógussal;
- pedagógiai szakszolgálatokkal, pszichológussal;
- szaktanácsadókkal;
- legyenek tájékozottak a szakirodalmak, tanfolyamok, továbbképzések terén
- szociális intervenció intézményeivel való kapcsolattartás: gyermekjóléti szolgálat, családsegítő központ, szociális munkás, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős.

Kiemelten fontos a szülőkkel való állandó kapcsolattartás, pontos és folyamatos tájékoztatás a tanuló eredményeiről, fejlődéséről.

A gyógypedagógus feladatai:

- Folyamatos konzultálás és tanácsadás a tanulóval foglalkozó pedagógus/ pedagógusok részére
- A pedagógus tapasztalatainak meghallgatása és beépítése a fejlesztő foglalkozás megtervezésébe
- Felhívja a pedagógus figyelmét a beszerezhető szakirodalmakra. Ha szükséges, tájékoztatást tart a többi pedagógusnak
- A tanuló integrálásának mikro- és makro tevékenységének megtervezése
- A tanuló fejlődésének nyomon követése
- Javaslattevés a tanuló számára szükséges eszközök beszerzésére

- Kapcsolattartás és folyamatos konzultálás a szülőkkel
- Kapcsolattartás az illetékes Szakértői Bizottsággal
- A tanuló kontrollvizsgálatának megszervezése

B) MIKROTEVÉKENYSÉG

EGYÉNI FEJLESZTÉSI TERV

Sajátos nevelési igényű tanulók esetében a pedagógiai és egészségügyi rehabilitációs tanórai foglalkozások egyéni fejlesztési terv alapján valósulnak meg.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmazza a szükséges terápiás elemeket, amelyek a tanulási zavarok hátterében álló pszichés okok elhárítását szolgálják, valamint a fejlődés során már megszerzett tanulási alapot, amire az iskolai tanulás és a fejlesztés során építeni lehet.

Az egyéni fejlesztési terv a szakértői véleményben feltüntetett elmaradást mutató részképesség területek fejlesztésére irányuló, és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvében a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet által megfogalmazott fejlesztési feladatokra épülő ütemterv.

Általában 3 hónapra készül, nem kötött ütemterv, a haladás ütemétől és az elért eredményektől függően módosítják, ill. készítik el a következő hónapokra.

Az egyéni fejlesztési terv főbb területei:

- Mozgásfejlesztés (nagy- és finommotorika, egyensúly)
- Téri és idői orientáció
- Testvázlat, testséma
- Szenzomotoros koordináció
- Vizuomotoros koordináció
- Grafomotorika
- Szerialitás
- Vizuális és auditív percepció
- Beszédfejlesztés: helyes ejtés, fonémahallás, hang- és betűegyeztetés fejlesztése; szókincsbővítés
- Kognitív képességek fejlesztése: figyelem; emlékezet; megértés; problémamegoldó gondolkodás; hatékony tanulási technikák elsajátítása; tanulási motiváció; feladattudat kialakítása, fejlesztése.

A fejlesztő munkát a már meglévő készségekre, képességekre építve, a gyermek önbizalmának folyamatos pozitív megerősítése mellett lehet eredményesen végezni.

Kiegészítő javaslatként egyre gyakrabban jelenik meg a tanuló pszichés támogatásának szükségessége, ezt a feladatot ideális esetben iskolapszichológus látja el, vagy a szakértői bizottság keretei között szervezhető meg.

A PSZICHÉS FEJLŐDÉSI ZAVARRAL KÜZDŐ TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSE

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális- szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

(32/2012 EMMI rendelet: A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve)

A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók fő problémáját az jelenti, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia); a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkulia) kapcsolatban feltűnő nehézségeik jelentkeznek az iskolai oktatás során. A megismerési képességek különböző zavarai az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, vagy kevert típusú zavar formájában jelenhetnek meg.

Kiemelt célok, feladatok

- a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása,
- a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése,
- a kortársakra és a felnőtt közösségekre irányuló rendezett társaskapcsolatok kialakítása,
- a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

A) Diszlexia- az olvasási képesség zavara

A fejlesztés célja: specifikus olvasászavar esetén a tanuló mindenkor osztályfokának megfelelő értő olvasás készségének kialakítása, illetve az olvasás eszközzé válásának segítése az ismeretek megszerzésében.

Kiemelt fejlesztési feladatok diszlexia esetén:

- testséma biztonságának kialakítása,
- téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- beszédfejlesztés, aktív szókincs bővítése, helyes ejtése,
- verbális figyelem és emlékezet, intenzív fejlesztése,
- hang - betű kapcsolat kialakítása; fonémahallás fejlesztése,
- betűtévesztések kiküszöbölése (egymástól távol tanítjuk, sok mozgással, hangoztatással)
- figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között,
- toldalékok körültekintő olvasása,
- olvasástechnika, tempó fejlesztése,
- olvasás-írás tanítása (esetleg újratanítása) hangoztató - elemző vagy diszlexia preventív módszerrel,
- kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,

- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

B) Diszortográfia – a helyesírási képesség zavara

A fejlesztés célja: specifikus helyesírászavar esetén a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készség kialakítása, az anyanyelvi kompetencia kialakulásának, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazásának elősegítése.

Kiemelt fejlesztési feladatok diszortográfia esetén:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség erősítése,
- rövid távú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

C) Diszgráfia – az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

A fejlesztés célja: a specifikus írászavar javítása az iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő írás készséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

Kiemelt fejlesztési feladatok diszgráfia esetén:

- a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),
- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- sikertudat kialakítása.

D) Diszkalkulia – a számolási képesség specifikus zavara

A fejlesztés célja: A specifikus számolási zavar esetén a fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat szintjein. A számolás elkülönülten szerveződő képességrendszer, amelynek számos kapcsolata van a beszéd, az olvasás és az írás rendszereivel, ezért a számolási zavarok a specifikus tanulási zavarok és nyelvi zavarok különböző megjelenési formáival együtt járhatnak. A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

Kiemelt fejlesztési feladatok diszkalkulia esetén:

- a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,
- matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása,
- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,

- a vizuális- téri képességrendszer fejlesztése,
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása,
- a diszkalkulia reedukáció speciális programjainak felhasználása,
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

E) Hiperaktivitás és figyelemzavar

Azok a SNI tanulók, akik nagyfokú impulzivitással, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek.

Jellemzői:

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani,
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni,
- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, haragreakciók,
- motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb.),
- megkezdett tevékenység befejezetlensége,
- ingersorozatok hibás kivitelezése,
- tantárgyi alulteljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban),
- én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek.

A fejlesztés célja: a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés,
- speciális figyelem- tréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód,
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- feladatok idői struktúrájának megtervezés és kivitelezése,
- motiválás, sikerélmény biztosítása.

A NAGYOTHALLÓ TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSE

A hallássérült tanulónál a hallás csökkenése miatt, a szokásostól eltér a beszéd, a nyelv és ennek következtében a személyiség fejlődése. A tanuló nyelvi kommunikációja intenzív fejlesztést igényel. Átalakul a külvilágról való információ- felvétel, lelassul az ismeretszerzés, nehezebbé válik a szocializálódás. A fejlesztés stratégiájának alapja döntően a beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazása. A beszédértés, a hangzó beszéd fejlődése hasonlóságot mutat az ép hallásúak beszédfejlődésével. A fejlesztés megvalósítása az ép hallásúak környezetében történik szurdopedagógus jelenlétével, de az integrációra csak alapos pedagógiai diagnózis után kerülhet sor. Teljesítményüket a befogadó intézmény szakmai felkészültsége, nyitottsága, a szülők együttműködő készsége, valamint a gyermek kognitív és pszichés jellemzői és esetleges beszéd- és nyelv elsajátítási zavar (diszfázia) befolyásolja. A hallássérült tanuló egyéni fejlesztését, ennek lehetőségeit, meghatározza a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, az intelligencia foka és egyéb személyiségjegyek.

Az integrált nevelés-oktatás során különösen fontos tényezők:

- Az adott tantestület pozitív hozzáállása, bevonódása és toleranciája.
- Az adott iskola pedagógiai programjának, illetve tantervének elkészítésekor figyelembe kell venni a hallássérült gyermek speciális fejlesztési igényeit a tananyag, a követelmény, az értékelési mód és a speciális módszertan tekintetében.
- Külön gondot kell fordítani arra, hogy a tanuló minden segítséget megkapjon hallássérüléséből, gyengébb nyelvi kommunikációs kompetenciájából, fogalmi gondolkodásából eredő hátrányának és ezzel összefüggő esetleges tanulási nehézségének leküzdéséhez.
- A többségi pedagógusnak az értékelésnél figyelembe kell vennie a hallássérülés következményeként fellépő kommunikációs nehézségeket, a szókincs esetleges elmaradását, a szóbeli, írásbeli kifejezőkészség gyengébb voltát, az abban előforduló grammatikai hibákat és kiejtési problémákat.

Az együttműködés során a befogadó pedagógusközösség vállalja, hogy:

- segíti a gyermek beilleszkedését a közösségbe;
- konzultációs, hospitálási és osztálytermi együttműködési lehetőséget biztosít a gyógypedagógus számára;
- a jogszabályokban foglaltak érvényesítése során mindent megtesz a hallássérült gyermek sikeres integrációja érdekében;
- megszervezi a törvényben meghatározottak szerint a szükséges egyéni korrekciós órákat.

Az együttműködés során a szurdopedagógus/utazótanár vállalja, hogy:

- tájékoztatás nyújtásával segíti a befogadó pedagógus-, gyermek-, és szülői közösségek az intézmény többi pedagógusának felkészítését a hallássérült gyermek érkezése előtt, majd beilleszkedése során,
- konzultációval segíti a pedagógusok, az oktató/nevelő közösség munkáját a hallássérült gyermek sajátosságainak megértésében,

- hospitál a gyermek osztályában,
- segítséget nyújt a befogadó intézmény órai munkájához,
- nyomon követi a gyermek fejlődését,
- egyéni fejlesztés során fejleszti a gyermek kommunikációs kompetenciáját,
- esetlegesen koordinálja a rehabilitációs munkában résztvevő szakemberek munkáját,
- rendszeresen kapcsolatot tart a szülővel.

Az eredményesség érdekében szükség van a szülők aktív közreműködésére, valamint a szülők és az iskola együttműködésére.

Az integráltan tanuló hallássérült gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz, illetve a hallássérülés tényéből következik (pl. audiológiai gondozás).

Ennek megszervezéséhez a szakértői javaslat, a fogyatékoság típusa szerint illetékes gyógy-pedagógiai módszertani intézmények részéről történő folyamatos tanácsadás nyújt segítséget.

Eljárások, módszerek:

- Az egyes pedagógiai szakaszokra fordított idő meghosszabbodhat.
- A jó beszédpélda biztosítja a hallássérült tanuló beszédfejlődésének erősödését.
- Optimális ültetésrend kialakítása.
- Törekvés a pedagógus és a gyermektársak beszédérthetőségére.
- A pedagógus győződjön meg arról, hogy érti-e őt a gyermek.
- Utasítások, tananyag írásban történő kiadása.
- Megfelelő szemléltetőeszközök biztosítása.
- Ismeretlen szavak részletes magyarázata.
- Differenciált tanulásszervezés.

Kiemelt fejlesztési célok, feladatok a kulcskompetenciák terén:

1. Anyanyelv és kommunikáció

- a tudatos anyanyelvtanulás,
- az olvasás technikájának kialakítása és eszközszintű használata,
- az írás technikájának kialakítása és ennek eszközszintű használata,
- a szókincs bővítése, fejlesztése,
- beszédérthetőség fejlesztése,
- nyelvi kombinációs készség, vizuális emlékezet fejlesztése,
- a köznapi nyelv elemeinek elsajátítása
- a kapcsolatteremtés nyelvi eszközeinek elsajátítása
- az önálló szövegértő olvasás fejlesztése
- a beszélt és az írott nyelv grammatikai rendszerének tudatos felépítése, gyakorlása

- az ismeretek elsajátításában támaszkodjanak mindinkább a hallás útján megszerezhető információkra.

2. Idegen nyelvi kommunikáció:

- a nyelv oktatása mindig az egyes tanulók egyéni képességeihez, hallásállapotához, anyanyelvi szintjéhez igazodva történik,
- a sérülésnek leginkább megfelelő tanítási módszer megválasztása
- az elvárások meghatározásánál az érintett tanulók képességeihez való igazodás
- az auditív tanulási módszerek előtérbe helyezése,
- a beszédészlelés és – megértés, a figyelem és emlékezet, valamint az önálló szövegértő olvasás fejlesztése,
- lehetőség van az értékelés alóli felmentésre, az értékelés alól felmentett tanulók számára szervezett foglalkozások elsődleges célja a képességfejlesztés, melynek egyik fő feladata az idegennyelvi készségek fejlesztése, az idegen nyelv elemi szintű tanulására történő felkészítés.

3. Matematikai kompetencia:

- a tanítás során a sokoldalú érzékleti megerősítés előtérbe helyezése
- a megfigyelőképesség, az emlékezet, a képzelet, a gondolkodás és kreativitás fejlesztése
- segédeszköz használatának biztosítása (számológép, számítógép).

4. Természettudományos kompetencia:

- a tapasztalatszerzés biztosítása
- a tevékenységekben való hatékony közreműködés erősítése,
- a tanítás során több érzékleti csatorna bevonása, a szemléltetés és kísérletezés lehetőségének megteremtése a könnyebb ismeretszerzés és –elsajátítás érdekében.

5. Digitális kompetencia:

- sérült tanuló esetében (pl. nagyothalló) speciális segédeszközök használatának elsajátítása,
- internetes keresőprogramokkal való megismertetés, amelyek segítséget nyújthatnak a lényegkiemelésben és az írott szöveg megértésében (digitális szótárak),
- az ismeretek önálló megszerzésének, az információk kritikus szűrésének és felhasználásának gyakorlása.

6. A hatékony, önálló tanulás:

- különböző tanulási technikák megismertetése (szótárak, lexikonok és ezek digitális változatainak használata),
- az önálló ismeretszerzés igényének felébresztése, fenntartása,
- az önálló tanulási képesség kialakítása,

- a megfelelő tanulási motiváció kialakítása, a kudarcűrő képesség fejlesztése és a pozitív megerősítés.

7. Szociális és állampolgári kompetencia:

- fokozott odafigyelést igényel az esetleges-hátrányukból adódó- kudarcok feldolgozásának segítése,
- reális énkép, önkontroll, empátia és tolerancia kialakítása,
- a tanulók megismertetése frusztráció és stressz kezelési technikákkal. Kiemelt feladat a társadalmi tapasztalatszerzés hiányainak pótlása.

8. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia:

- a reális önismeret, és egy megvalósítható pályakép kialakításában való segítségnyújtás.

9. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség:

- a tehetség kifejeződésének lehetőségét biztosítani a művészet által, amely az önkifejezés, a személyiség harmonikus fejlődésének fontos eszköze.

Beszéd fogyatékos az a tanuló, aki a receptív és/vagy expresszív beszéd/nyelvi rendszer szerveződése, fejlődési eredetű vagy szerzett zavara életkorától eltérő, különböző klinikai képekben megmutatkozó tüneti sajátosságai, valamint a verbális tanulási folyamatok atipikus fejlődése miatt a későbbi társadalmi beilleszkedés szempontjából veszélyeztetett.

A beszéd fogyatékoság nem tekinthető elsődlegesen halláskárosodás következményének; együtt járhat a nyelven kívüli kognitív képességek és a viselkedésszerveződés zavarával, azok maradványtüneteivel; valamint tanköteles korban az olvasás/írás/helyesírás/számolás területén kialakuló verbális tanulási zavarral.

Beszéd fogyatékos az a tanuló, akit a szakértői bizottság a sajátos nevelési igény megállapítása céljából diagnosztikus protokollra épülő komplex állapotfelmérés alapján annak minősít. A beszéd fogyatékos tanulónál a fentiek – az egészen enyhe alaki eltérésekhez társuló, észlelési és feldolgozási problémáktól az érthetetlen beszédig – sokféle változatban előfordulhatnak. A súlyos beszéd fogyatékos tanulónál a kommunikációs zavarok következtében különböző másodlagos pszichés eltérések (magatartási zavar) alakulhatnak ki. A fenti tünetek együttesen tanulási akadályozottságot is kiválthatnak.

Amennyiben a beszéd fogyatékoság a kisiskolás kor kezdetére tartósan fennmarad, a tanuló a továbbiakban is folyamatos gyógypedagógiai/logopédiai ellátásra szorul, ami komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások formájában, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében végezhető. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszéd és nyelvi teljesítmény jellegétől függ.

Ezek az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- a) nyelvfejlődési zavar (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia – maradványtüneteként beszédgyengeség),
 - b) orrhangzós beszéd,
 - c) folyamatos beszéd zavarai (dadogás, hadarás),
 - d) diszfónia,
 - e) logofóbia (mutizmus különböző típusai),
 - f) centrális eredetű szerzett beszédzavarok (centrális pöszeség, gyermekkori afázia, diszartria),
 - g) verbális tanulási zavar együtt járása az olvasás/írás/helyesírás/számolás területén mutatkozó problémákkal
- vagy ezek halmozott előfordulása.

A beszéd fogyatékos tanulók beszéd és nyelvi fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történik. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszéd fogyatékoság jellegétől függ.

A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók integrált oktatását felvállaló iskolának inkluzív pedagógiai szemlélettel és a különleges nevelési, oktatási, fejlesztési igény személyi és tárgyi feltételeivel kell rendelkeznie.

Az inkluzív iskola ismeri a fogyatékoságból eredő hátrányokat és biztosítja, hogy a beszéd fogyatékos gyermekek a szükségleteiknek megfelelően hozzájussanak azokhoz a pedagógiai többlétszolgáltatásokhoz, amelyek a hátrányok leküzdését segítik.

A gyermek harmonikus személyiségfejlődése érdekében a pedagógusok, a logopédus és a szülő szorosan együttműködik.

Egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció és rehabilitáció formái:

a) Az egészségügyi rehabilitáció formái

- Audiológiai vizsgálat és ellátás
- Foniátriai vizsgálat és ellátás.
- Gyermek-neurológiai vizsgálat és ellátás.
- Szemészeti vizsgálat, ellátás
- Pszichológiai vizsgálat, pszichoterápia.
- Gyógyúszás.
- Gyógytorna.
- Relaxációs tréningek.

b) A pedagógiai rehabilitáció ajánlott tevékenységformái

- Logopédiai egyéni és csoportos terápia.
- Szenzoros integrációs terápiák (olyan mozgásos lehetőség, amelynek segítségével az éretlen vagy sérült idegrendszer a saját aktív részvételével fejlődik)
- Kommunikációs tréningek (a beszéddel és kommunikációval kapcsolatos tudatosság kialakítása)
- Bábterápia (személyiség és önértékelés fejlesztés, konfliktuskezelés kommunikációs zavar esetén)
- Drámaterápiás foglalkozások (azon gyermekek számára, akiknél a beszéd- és nyelvi problémák háttérben vagy következtében pszichés problémák állnak)
- A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása.

Logopédiai egyéni és csoportos terápia a leggyakoribb kórformák esetében :

a) Nyelvi fejlődési zavar

A terápia célja:

A nyelvi közlés feldolgozás és kifejezőkészség többszintű összetevőjének (beszédszlelés, és beszéd-megértés, valamint a tiszta, pontos artikuláció, szókincs, nyelvtani rendszer, szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) sokoldalú, intenzív differenciált fejlesztése, amely specifikusan egyénre szabott.

A logopédiai terápia feladata:

- a mozgások (beszédmozgások és finommotorika) speciális fejlesztése,
- grammatikai rendszer rendezése, fejlesztése, verbális munkamemória fejlesztése
- a beszédre irányuló figyelem és emlékezet fejlesztése,
- az aktív és a passzív szókincs bővítése,
- verbális és nonverbális kifejezőkészség fejlesztése,
- a gondolkodási stratégiák fejlesztése

- a beszédészlelés és -megértés fejlesztése,
- az olvasás/írás/helyesírás zavar megelőzése.

b) Dadogás

A beszéd összerendezettségének zavara kommunikációs zavar, amely a ritmus és az ütem felbomlásában és a beszéd görcsös szaggatottságában jelentkezik. A dadogás terápiája komplex (logopédiai, orvosi, pszichológiai), egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terapia célja:

- relaxációs gyakorlatok
- cselekvéshez kötött beszédindítás,
- helyes légzéstechnika kialakítása,
- mozgás és ritmus- és beszéd koordináció fejlesztése,
- a beszéd automatizált elemeinek technikai fejlesztése és javítása,
- a beszédhez szükséges motiváció megteremtése, az önismeret és önértékelés fejlesztése
- a dadogó és környezete közötti pozitív kapcsolatok kialakításának elősegítése.

c) Hadarás

A beszéd összerendezettségének zavara, melyre a rendkívüli gyorsaság, a hangok, a szótagok kihagyása, összemosása (tapasztása), a pontatlan hangképzés, a monotonia, az egyenetlen beszédritmus és a beszédhangsúly hiánya jellemző. A hadaráshoz gyakran társul a könnyen elterelhető figyelem és érdeklődés. A hadarás terápiája komplex (logopédiai, pszichológiai) egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terapia célja:

- a beszédfigyelem fejlesztése,
- helyes légzéstechnika kialakítása,
- beszéddallam és beszédritmus fejlesztés
- az artikulációs bázis ügyesítése
- beszédhangsúly gyakorlatok
- a normális tempójú és ritmusú beszéd automatizálása
- a beszéd prozódiai elemeinek tudatosítása
- az állandó önkontroll kiépítése és fejlesztése

d) Diszfónia

A hang, illetve hangképzés zavara, a beszéd során a hangszín rekedt, a hangképzés kemény, préselt, és a hangteljesítmény lényeges csökken. A diszfónia terápiája komplex (logopédiai, orvosi, pszichológiai), egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terapia célja:

- a tiszta egyéni beszédhang kialakítása és a folyamatos spontán beszédbe való beépítése,

- a hangminőség és az anatómiai-élettani viszonyok további romlásának megakadályozása.

e) Orrhangzós beszéd

Az élettani nazális rezonancia kórosan megváltozik. Legsúlyosabb esetei az ajak- és/vagy szájpadhasadékok következtében alakulnak ki. A szájpadhasadékkal gyakran együtt jár az enyhe fokú nagyothallás. Az orrhangzós beszéd terápiája komplex (logopédiai, orvosi, esetenként pszichológiai), egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terápia célja:

- beszédizomzat fejlesztése
- a lágyszájpad izomzat működésének fokozása
- a kóros, nazális rezonancia megszüntetése, illetve csökkentése
- a beszédartikuláció javítása az anatómiai viszonyok figyelembe vételével

f) Olvasás/írás/helyesírás tanulási zavara (verbális tanulási zavar esetén)

Az intelligencia szinttől független gyenge olvasási és írásteljesítmény.

A logopédiai terápia célja:

- mozgáskoordináció és ritmusérzék fejlesztés
- iránydifferenciálás, téri észlelés fejlesztése
- beszédészlelés fejlesztése
- fonológiai tudatosság fejlesztése
- a tévesztett betűk differenciálása, a folyamatos olvasás automatizálása
- a beszédemlékezet és figyelem fejlesztése
- szövegértés fejlesztése: beszéd- és nyelvi fejlesztés
- grafomotoros készség fejlesztése, írás- és helyesírás-készség javítása

g) Számolás tanulási zavara (verbális tanulási zavar esetén)

Az intelligenciaszinttől független gyenge számolási teljesítmény.

A logopédiai terápia célja:

- képességfejlesztés (mozgás, észlelés, kognitív és tanulási funkciók fejlesztése)
- szám- és műveleti fogalmak kiépítése (számosság, számérzék, analóg mennyiség rendszer; alpműveletek)
- alapvető mennyiségi és matematikai ismeretek kialakítása
- matematikai fogalmak megértése és használata
- matematikai szimbólumok tartalmi azonosítása
- matematikai szövegértés fejlesztése
- geometriai alapismeretek
- idői tájékozódás.

A logopédus feladatai:

- a fogadó pedagógusok tájékoztatása a beszéd fogyatékoság típusáról, a gyermek fejlesztési lehetőségeiről, az alkalmazható módszerekről, szakirodalomról,
- a beszédben akadályozott gyermek „erős” és „gyenge” oldalainak bemutatása,
- konzultáció a pedagógussal a tanuló fejlődéséről, előmeneteléről,
- kapcsolattartás a beszéd fogyatékos gyermek, valamint a befogadó osztály tanulójának szüleivel,
- kapcsolattartás a rehabilitációs/rehabilitációs fejlesztésben résztvevő más szakemberekkel (pszichológus, fejlesztőpedagógus, gyógytestnevelő),
- a beszédben akadályozott gyermek orvosi vizsgálatának kezdeményezése.

A MOZGÁSSZERVI FOGYATÉKOS (MOZGÁSKORLÁTOZOTT) TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSÉNEK ELVEI

Mozgáskorlátozott az a tanuló, akinél a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A tanuló speciális nevelési szükségletét meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, annak formája, mértéke és területe.

A mozgás minden gyermek tapasztalatszerzési lehetőségére hatással van, befolyásolja személyiségfejlődését is. A sérült gyermek esetében a mozgásos tanulás lehetősége módosul. Mások a környezetéről, a saját testéről szerzett tapasztalatai, mint az ép mozgású társainak. A mozgásállapot tartóssága, visszafordíthatatlansága is befolyásolja a fejlődésmenetet. Ez nem ritkán az átlagostól eltérő pszichés, szociális és fizikai szükségleteket teremt.

A mozgáskorlátozottság egyénileg is sok eltérést mutat. Ebből eredően a tanulók más-más személyiségfejlődési utat járnak be. Nevelhetőségüket meghatározza, hogy tapasztalatszerzési lehetőségeik beszűkültek, a környezethez való alkalmazkodásukban gátoltak. A hely- és helyzetváltoztatás, az önkiszolgálás, a kézfunkció, a manipuláció, a tárgy- és eszközhasználat, a grafomotoros teljesítmény, illetve a verbális és nonverbális kommunikáció eltérő mértékű akadályozottsága az iskolai képzés egész időtartama alatt megkívánja az egyénre szabott módszerek, eljárások, technikák és eszközök, valamint a pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitáció és a fizikai korlátozottságot csökkentő környezeti adaptáció alkalmazását.

A mozgáskorlátozott tanulók iskolai fejlesztése

A mozgáskorlátozott tanuló nevelésének, oktatásának, mozgásfejlesztésének alapelve, hogy a sérülésből adódó hátrányos következményeket segítsen csökkenteni vagy ellensúlyozni.

A képességek tervszerű fejlesztése az egyéni fejlődési sajátosságokhoz szabottan történjen meg annak érdekében, hogy a gyermekek mozgáskorlátozottként is meg tudják állni a helyüket a környezetükben, a társadalomban.

Mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét, az iskolában - a tanuló állapotának megfelelően - biztosítani kell az akadálymentes közlekedést, a megfelelő mozgás- és étletteret, illetve az ehhez szükséges eszközöket (pl. lejtő, kapaszkodó).

Kiemelt célok, feladatok:

- Meg kell teremteni az esélyegyenlőség alapjait, hogy a mozgáskorlátozott gyermekek az iskolai tanulmányok adott pontján felkészültek legyenek az önálló életvitelre. Ki kell alakítani a tanulóknak az egészséges énképet és önbizalmat, növelni a kudarcűrő képességüket, önállóságra kell nevelni őket.
- A mozgáskorlátozott tanuló iskolai tanulásának nehézségeit leginkább a mozgásszervi károsodás következtében kialakult kommunikációs zavarok és a mozgásteljesítményt igénylő feladatok kivitelezése jelentik. Mindkettő befolyásolja az olvasás, írás, beszéd elsajátítását is, ezért kiemelt fejlesztési feladatként kell kezelni.
- A mozgáskorlátozott tanuló egyedi, speciális megsegítést igényel. Ennek során figyelembe kell venni kommunikációjának formáját, szintjét, a gyermek érzelmi állapotát, értelmi képességeit és fizikai adottságait is.

- A speciális módszerek, terápiák és technikák alkalmazása és a technikai jellegű segédeszközök igénybevétele segíti a mozgásbiztonságot, a mozgásreflexek célszerűségét és gyorsaságát, az író, rajzoló és eszközhasználó mozgást, a hallásra, beszédészlelésre támaszkodó tevékenységeket.
- Lehetőséget kell teremteni a számítógép használatára a tanítási órákon is. A számítógép írástechnikai segédeszközként tanulási és munkaeszköz a kézírásra a mozgásállapota miatt képtelen és a beszéd útján nehézségekkel kommunikáló tanuló számára.
- A fejlesztések során törekedni kell arra, hogy a tanulók minél inkább megismerjék mozgáskorlátozottságuk okát és annak következményeit, elsajátítsák és alkalmazzák az azzal kapcsolatos higiéniai szabályokat. A kellő mértékű önállóság akkor valósítható meg, ha ismerik a számukra nem javasolt mozgásokat, azoknak az eszközöknek a használatát, amelyek a hely- és helyzetváltoztatást lehetővé teszik számukra. A tanulóban ki kell alakítani, hogyan viszonyuljanak mozgásállapotukhoz, ismerjék meg saját értékeiket.
- Kiemelt jelentőséggel bír a mozgáskorlátozottak számára elérhető pályák, munkahelyek megismertetése, az ezek iránt való érdeklődés felkeltése. A lelki egyensúly fenntartásának elengedhetetlen eszköze a bizonytalanság kezelésének képessége, amelynek kialakítása a nevelő-oktató munka fontos feladata.

Az integrált nevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

- a sérült tanuló fogadása az integráló iskola nevelőtestületének egyetértésével történjen
- a mozgáskorlátozott tanulók optimális fejlődése érdekében a pedagógiai programban megfogalmazódnak a speciális elvárások és tennivalók (eszköz, segédeszköz, segédletek, differenciálás, az értékelés, minősítés, a követelmény egyénre szabott formái stb.). Különösen jelentős az osztályfőnök szerepe az osztályban tanító pedagógusok tájékoztatásában a tanuló sajátos nevelési igényeiről.

Az együttnevelés teljes folyamatát gyógypedagógus, konduktív nevelés esetén konduktor kíséri, segíti. A pedagógus és gyógypedagógus/konduktor szakmai együttműködése, az intézményi együttműködések (egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, pedagógiai szakszolgálatok, pedagógiai-szakmai szolgáltatók), a társszakmák bevonása biztosíthatja a megfelelő ellátást. Egyéni előrehaladású képzés során meg kell valósítani az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációt, amely a tanórai gyakorlattal kölcsönösen egymásra épülve biztosítja az egyéni igényekhez igazodó feltételeket (adaptált tananyag, számonkérés, értékelés stb.) és a fejlődést.

A mozgáskorlátozott tanulók integrált iskolai ellátása a pedagógusoktól speciális felkészülést kíván. Az együttnevelés megkezdése előtt kívánatos, hogy a befogadó pedagógus célirányos pedagógus-továbbképzésen vegyen részt.